

KRUH

74
2023

**BULLETIN STŘEDISKA
VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ**

Z OBSAHU ČÍSLA:
MARCELLA MARBOE:
KŘEŠŤANSKÉ SVÁTKY VÁNOČNÍ
KŘEST SBORNÍKU NA HRANĚ
VÝCHODOČESKÝ MARATÓN
BROUMOVSKÉ DNY POEZIE

STŘEDISKO
VÝCHODOČESKÝCH
SPISOVATELŮ, Z. S.

OBSAH:

Slovo úvodem

Marcella Marboe (2)

Ilustrátor čísla

Karel Tajovský (4, 13, 20, 56)

Vánoční rozhovor

s Evou Černošovou (5)

Rozloučení

s Janem Slabým (52)

Literární akce

Zahájení Východočeského maratónu a Křest sborníku

Na hraně (18)

Mělnický Pegas (39)

Martinská poetická jeseň (40)

Malířské plenéry (42)

Dny poezie v Broumově (43)

Výročí

Karel Čapek (33)

Z tvorby členů:

Marcelly Marboe: Křesťanské svátky vánoční (9)

Poezie Františka Uhra (14)

Básně členů SVČS ze sborníku Světlo a stín (21)

Básně Milana Drahoše (32)

Vánoce v Kruhu (46)

Poezie Jany Bednářové (57)

Informace z Obce spisovatelů

N.O.S. (11)

Světová literatura

Dephine de Vigan (16)

Ze života Střediska

Přátelé, za kterými se ohlížím (24)

Nové knihy našich členů (47)

Informace členům (55)

Na obálce čestná předsedkyně Marcella Marboe
(foto archiv autorky).

TIRÁŽ:

KRUH, bulletin Střediska východočeských spisovatelů, z. s.

Ročník XIX. – číslo 74 – prosinec 2023

Uzávěrka příspěvků pro Kruh č. 75: 15. 2. 2024

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Číslo vyšlo z předplatného členů a knihoven, které bulletin odebírají.

Tisk: Tribun EU s.r.o., Cejl 892/32, Brno 602 00

Existovat doopravdy

Vážení a milí
moji přátelé a kamarádi,
oslovuji vás tak již dvacet let,
proto tak činím i dnes. Jako
čestná předsedkyně Střediska
východočeských spisovatelů
jsem byla požádána současným
šéfredaktorem našeho bulletinu
Kruh, panem doktorem Vác-
lavem Francem, abych napsala
vánoční zdravici a popřála všem
svým kolegům „zdravíčko,
šťěstíčko, lásečku, pohodičku atd., atd.“

Zdravice psát neumím, ale všechno hezké přeji ráda. A tak kromě toho „ všeho hezkého“ ještě nám „psavcům“ přeji do budoucna odvalu a sílu. Odvalu a sílu napsat křik i mlčení. Odvalu postavit se poptávce, neboť se mnozí z nás bohužel zřekli vlastní svobody ve prospěch aktuální společenské síly, která nám vnucuje svá pravidla.

Vzhledem k tomu, že člověk je utvářen zvenčí druhými lidmi, mohlo by se zdát, že nemůže být autentický, tedy být sám sebou. Že musí pouze hrát „člověčenství“, neboť vlastně kromě společností přidělené masky jinou tvář nemá. Připouštím. Člověk je tvor společenský, proto opravdu nemůže být jednoznačně sám sebou. Přesto si myslím, že by nikdy neměl přestat své „já“ hledat, nikdy by se mu neměl zpronevěřit. V kostýmu, který často oblékáme kvůli společenskému významu, každý z nás může být třeba všemocným králem, jakkoli jeho skutečný život je žebrácký a odehrává se na kolenou.

Zříkat se tedy svobody svého „já“ pod tlakem momentální mainstreamové síly a výhod z toho plynoucích, je zločin. Ten se lidem v minulosti již mnohokrát vymstil. Požadavek absolutní a jediné povolené pravdy, lásky a spravedlnosti proklamovaný momentálním náboženstvím - neboť koho víra, toho vládá - je nesplnitelná absurdnost. Proto křičme, i když nemlčení pro

nejednoho spisovatele znamená odložení publikace díla na dobu, kdy se čas, aktéři i kulisy jeho života změní. Nemlčme a bojujme za svoji fantazii: Za Zemi bez válek a člověka bez závisti, nenávisti, chamtivosti či vynucené nesvobody.

Jestliže někdo omezuje naše myšlení, cítění a vyjadřování, nebo když ho násilně deformuje, brání nám být sám sebou. A tak zvažujme: Je důležitější bohatství, sláva a moc - anebo existovat doopravdy? K tomu druhému je potřeba síla a odvaha. Tedy nebát se - především vlastního myšlení.

A tak vám všem nejen do roku příštího, ale i do let následujících přeji, abyste se nebáli vlastních myšlenek a skrze schopnost existovat doopravdy se dokázali propsat až sami k sobě.

Vaše Marcella Marboe
(Foto Jiří Hrabinec mladší)

Vážení přátelé,

jménem výboru Střediska východočeských spisovatelů a jménem svým Vám přeji krásné prožití vánočních svátků a hodně zdraví, štěstí, pohody a inspirace v novém roce 2024!

Eva Černošová

Ilustrátor čísla 74 Karel Tajovský

Nový člen SvČS Karel Tajovský

*1950, žije a tvoří v Pardubicích.

Malování a fotografování je jeho celoživotní zálibou. Při tvorbě obrazů používá nejčastěji olej, temperu a uhl, nevyhýbá se ani experimentálnímu využívání méně obvyklých materiálů pro výtvarné účely. Jeho fotografie nacházely uplatnění v regionálním tisku. V současnosti působí jako místní průvodce v mapách Google, kde má uveřejněno více jak 1 500 fotografií. V posledních letech se rovněž zabývá skládáním písní a vytvářením klipů, zejména s aktuální a protiválečnou tematikou. Je spoluautorem dokumentárního filmu a několika videí zaměřených na sociální problematiku.

V letech 1980 -1985 se účastnil výstavy obrazů ve výstavní síni na třídě Míru v Pardubicích.

Chalupa v Krkonoších, uhl.

Jeho tvorbu lze shlédnout na internetových stránkách.

www.KarelTajovsky.cz

Vánoce u Černošů

***Evo, jak vzpomínáš na tvoje dětské Vánoce v 80.letech 20.století. Jak dlouho jsi věřila na „Ježíška“? Psala sis Ježíškovi o dárky?**

Pamatuji si, že bývaly také kouzelné... Ráda jsem seděla v rohu za vánočním stromečkem (vždycky býval od země až ke stropu) a měla jsem pocit, že jsem v jiném světě. A samozřejmě mě nikdo nevidí. To tajemství kolem Ježíška, že jsme si ho s bratrem snažili představit a chtěli zahlédnout. Ale nedal se „uchopit“, to bylo skvělé. Žádný starý pán s vousem a červeným kabátem to rozhodně nebyl. Nic proti starým pánům...

Moc jsme se těšili a užívali si ta světýlka. Tenkrát to ještě všude tak nesvítilo. A když jsme jeli s rodiči třeba do Hradce, bylo to úplně jiné, trochu pohádkové město. U nás na vsi tenkrát žádné stromy neblikaly...

Na Ježíška jsem bohužel věřila jen do svých pěti let. Naše babička měla svou představu, podle které mi v pěti letech vysvětlila, jak se věci mají, že už jsem velká holčička... Ale abych to tříletému bráškovi ještě neprozradila a Vánoce mu nezkazila. Vzpomínám si, jak jsem se urputně snažila znovu uvěřit. Rozhodla jsem se, že to neřeknu nejen bráškovi, ale i ostatním dětem, abych jim Vánoce nezkazila. A zkoušela jsem se těšit jako oni.

*** Jaký dárek z dětství ti utkvěl nejvíce v paměti? A patří mezi tvé oblíbené dárky knihy? Třeba když dnes sama obdarováváš své blízké?**

Naši si moc dárků dovolit nemohli, ale mně to nikdy nevadilo. Líbily se mi skoro všechny. A to těšení a překvapení. Ted' mi zrovna vytanula dřevěná salaš s bačou, pejskem a ovečkami. Ale bylo by toho víc. Nebo dárky od bratra. Neměli jsme tenkrát ještě kapesné a dárky si vyráběli. Bavilo nás je zabalit do co největšího množství krabiček a krabic, aby výsledek dosáhl co největších rozměrů...

Knížky patřily vždycky mezi moje jasné favority. Ještě když jsem číst neuměla, vyprávěla jsem příběhy podle obrázků v nich a nutila rodinu to vyprávění poslouchat! A zůstaly pro mne skvělou volbou dodnes.

***Co vánoční zvyky? Odlévání olova, rozkrajování jablíčka? Ale určitě u tebe jako zpěvačky znějí koledy, nebo se pletu?**

Zkoušeli jsme vše, co jmenuješ, plus něco navíc – snad akorát František se příliš neujal, tatínek František tenkrát řekl, že o Vánocích to má doma vonět.... A s několika tradicemi jsem „otravovala“ rodiče dokonce sama. Protože jsem je, jakožto milovník tradic a historie, vyčetla v knížkách. A koledy jsou základ! Nejen když je zpíváme třeba se sborem pro ostatní, adventní a vánoční čas bývá koncerty dost nabitý, ale i v klidu doma.

Nyní se mnou zpívá většinu koled i naše dcera. Třeba takové „Vánoce přicházejí“ miluje a umí už asi od 3 let. To zpívá celá rodina. Já usednu k pianu, manželova maminka vezme housle – letos už prý i Anežka! – a ke zpěvu se přidají i mužští. Tradicí posledních let je, že se u nás sejdeme s mým tatínkem, manželovou maminkou a mým dědečkem. Všichni tři jsou vdovci, nechtěli jsme, aby byli přes svátky sami. A Anežka tak má tradičně o Vánocích doma babičku, dědečka i pradědečka.

***Jsi pekařka vánočního cukroví? Já sám se na pečení podílím a již řadu let to patří k mým vánočním tradicím. Pečeš tradiční cukroví nebo máš nějaké recepty po babičce? A co vanilkové rohlíčky?**

Jsem, nadšená! To jsou zase ty zvyky a tradice. Máme oblíbené klasické recepty, už vím, komu co chutná, taky každý rok ráda zkusím něco nového. Ne proto, abych závodila – sama se sebou? – kolik druhů bude, ale kdybych objevila něco zajímavého. Moje babička Jindřiška byla nejlepší pekařka, jakou jsem znala. A před ní prý její maminka, tu nepamatuji, o jejích dobrotách si však stále lidé ve vsi povídají. A já jsem hrdá na ně i na ty recepty a chuť do pečení, které mi daly do vínku. Jéje, ta vánočka třeba! Peču od dvanácti let, bavilo mne to dokonce víc než maminku. Ale rohlíčky – to byla její parketa... Víš, že se tak jmenuje jedna kapitola z mého románu Vypravěčka? Upřímně se přiznám, že v mém repertoáru dokonce pár let chyběly. Právě proto, že bez maminky to prostě nešlo. Ale od té doby, co jsem maminkou, u nás už zase nechybějí – a ano, jsou to ty její...

***A večeře? Tradiční bramborový salát a ryba? Nebo máš nějakou rodinnou tradici? Já sám již řadu let bramborový salát připravuji, manželka jej jen ochucuje.**

Vidíš, to je zajímavé, asi to funguje ve více rodinách, s těmi mužskými u štědrovečerní plotny! Ano, u nás se jedná o tradičního kapra a salát. A co si pamatuji z dětství, asi jsem tatínka (s výjimkou přípravy dršťkové polévky) nikdy vařit neviděla, až právě na Vánoce. Salát byla jeho parketa. A rybí polévka. Maminka pak připravovala kapra. A tahle tradice se hezky ujala i u mého muže! Přípravy salátu se zhostí vždycky zodpovědně a každý rok je to ten nejlepší salát, jaký jsme měli. Udělá ho asi tak dvacet porcí a za dva dny ho sníme. Podstatná část vezme tedy za své už během pečlivého ochutnávání mistra kuchaře... Těšíme se oba. A zapojili jsme v posledních letech i tatínka, ten připravuje polévku. Takže na mě zbyl jen ten kapr. Taková příjemná vánoční dělba práce.

***K svátkům patří pohádky. Jaká televizní pohádka tebe nejvíc oslovuje třeba i po letech? A máš čas sledovat ty nové pohádky? Jak se ti líbí?**

Patří, díky nim jsme zase tak trochu jako děti, i když víme, kdo nosí ty dárky. Bude jich víc, ale určitě vede Popelka s Libuškou Šafránkovou, potom třeba S čerty nejsou žerty a další staré zlaté... Sledovat ty nové se snažím, ne vždy mi to tedy vyjde, ale těch, které by mne oslovily, bude asi jen pár. Jinak tak nějak splývají... Před časem, ale už to zase utíká, to byl třeba Lotrando a Zubejda, Anděl Páně, oba díly, potom třeba Tajemství staré bambitky (ale jen první díl, ten druhý se dost nepovedl!) A v poslední době se mi opravdu velmi líbila pohádka, které Anežka říká Honza s kladivem, oficiálně se jmenuje Princezna a půl království.

***Mají u vás Vánoce i takový ten církevní nádech nebo jsou spíše ty tradičně „rodinné“?**

Ono je vlastně těžké to striktně oddělit, k našemu pojetí Vánoc a tradic víra prostě patří.

*** Vánoce patří především dětem. Anežka už je šolačka, uteklo to nějak rychle. Máš představu, čím byste chtěli, aby Anežka, až**

vyroste, byla?

Představu... Víš, představuji si, že bude dobrým a šťastným člověkem. To jí i všem ostatním přeji. A v tomto duchu ji vychováváme a budeme jí vždy oporou. Chceme ji podporovat v jejím studiu, v jejím nadání a talentech. Ale je dobré si v pokoře uvědomit, že dítě není na světě proto, aby plnilo představy svých rodičů. Když začala v 5 letech toužit po hře na housle, nechala jsem to rok „uležet“. A říkala si, že rozhodně nechci projektovat svá dětská přání do jejích. Já si totiž ve stejném věku přála totéž... A ono se ukázalo, že ty housličky jsou opravdu i „její“. Na jaře udělala talentovky. Chodí od září do první třídy i do ZUŠ. A má tedy napilno. Až bude velká, chce být: paní doktorkou, paní učitelkou ve školce i ve škole a dirigentkou.

***O Vánocích se prý plní i ty nejsmělejší sny. Co by sis přála v příštím roce 2024?**

Zdraví pro své blízké a hodně radosti ze života. A nejen pro ně. Mám jeden hodně smělý sen. Víím, že je naivní, což tak nějak k Vánocům patří. I letos uvedeme se sborem a s orchestrem skladbu Příběh vánoční, kterou jsem napsala s Petrem Semerákem. A tam se mj. zpívá: „Pokož lidu všemu!“ To bych si přála, nejen o Vánocích... Přeji Vám pohodové a šťastné prožití vánočních svátků, hodně zdraví a spokojenosti v novém roce 2024 a doufám, že se budeme setkávat na schůzkách našeho Střediska i nadále!

(Foto archiv Evy Černošové.)

Křesťanské svátky vánoční

Nejnesnesitelnějším obdobím v celém roce, jsou pro Fányňka křesťanské svátky vánoční.

Martin přijíždí na bílém koni a Fánynek si s hrůzou uvědomuje, že dnes jeho žena slaví svátek. Čas tak zběsile pádíl! V Tesku tedy znechuceně dá do košíku láhev svatomartinského vína a kytku drobných růží. Jsou mnohem lacinější než ty velké z květinářství.

-Pod stromeček si ode mě něco kup, zavrčí Fánynek na Martinu mrzutě. Holkám a mámě taky. Ale ne za víc než pětistovku pro každého. Prachy ti pak dám. Dárky kupuje k smrti nerad.

A potom Vánoce?

Banány, mandarinky, prskavky. Usušené kapří šupiny pod každým talířem, aby se člověka držely peníze. Celá léta si Fánynek poctivě strká šupiny do náprsní tašky, ale zlaté oči!

Nad stolem visí ubohý svazeček jmelí - symbol štěstí. V obývacím pokoji se krčí skromně vyzdobený vánoční smrček natěsno obemknutý zlatým řetězem. Fánynek dýchá smutnou vůni umírání zaživa a stromku rozumí: Jaký život? Jaká svoboda? Jen řetěz! Ani ne doopravdy zlatý.

Stromek stál tři stovky: Každý metr za sto pade, naučtoval mu prodavač. A bylo mu úplně jedno, že Fánynek zoufale šetří, aby třeba jednou...

Tchyně Jiřina u běžící televize jedním okem sleduje pohádku o Popelce, obkládá chlebičky a vríská: Néééééém vááám nóóóvííínnýýý póóóslouchéééjtééé... Žena Martina obrací v troubě prskající kapři řízký a vzápětí míchá bramborový salát k večeři. Holky potají ujídají cukroví. Fánynkova matka, pravidelný vánoční host, sedí u částečně prostřeného stolu a stále dokola opakuje: Magdičko, přidej ještě jeden talířek pro paní poštačku! žádá vnučku.

Fánynkova pubertální dcera Magda – respektive Mag - černě lakované drápy, ocvokované náramky a triko slebkou: Babi, milionkrát jsem ti řekla, že děda už je dávno pod drnem... zašermuje mobilem: Ten dement Boban! Žádnej lajk? vzteká se – a pak znovu ke staré ženě: Čtyřicet let pod drnem! vykřikne. Copak ti to nikdy nedocvakne?... Ale... Kašlu na něj! Dám mu kopačky!

- Drž chvíli zobák! křikne matka. Dej vodu do umyvadla a pust'

Anince ořechové lodičky, přikáže ještě.

- Já kráva! Fakuju ho! praští kráva umyvadlem o stůl až voda vystříkne. Já se z něj přece nepos-

- Magdaléno! ozve se přísně babi Jiřina. Kontroluj se aspoň o Vánocích, ano?

- Jasně! Kontroluj se! V týdle rodině je člověk furt jak čokl na řetěze! Kontroluj se! hází Mag vztekle na hladinu vody skořápky se svíčkami.

- Martinko, já s něčím pomůžu! nabízí se opakovaně babička Růženka. Já budu...

- Jen sed'te, maminko, děsí se Martina možnosti, že by se jí sklerotická tchýně pletla pod nohy. Anebo... tady. Vyleštěte třeba příbory, jo? hodí jí utěrku, aby byl pokoj.

- Tatí, pod' taty poustet... škemrá Aninka.

- Ať víš, co tě v tomhle všivým světě čeká! postrkuje Mag prstem důrazně svoji lodičku od kraje umyvadla. Třeba máš před sebou krásnej vejlet do p... Do Prahy, nóóó... Anebo do důchodáku... prudí tátu s velkým potěšením starší dcera. Noták... fotřík... to dáš...

Fotřík Fánynek znechuceně položí svoji lodičku na hladinu umyvadla a bledě řekne do prostoru: Nerozumím tomu. Šéfk... No, ten... architekt Rychlý, Martino, však ho znáš! Ze začátku jsme spolu vycházeli. Jenže poslední dobou... prostě se po mně vozí. Hrozně se změnil... Asi mu vadí, že furt marodím...

Fánynkova skořápka se svíčkou odráží od břehu a on musí dát pozor, aby někomu nebyl nápadný jeho náhle zrychlený dech. Naděje chutná melancholicky. Sladkokysele. Třeba jako slovo kumkvát. Fánynek takové ovoce v životě neviděl. Pro mnoho lidí nemá takové slovo vůbec žádný obsah. Je ho sice plná pusa, ale přesto je vyprázdněné. Jako Fánynkův život: Pomoc! Hledám azyl!

-Magdičko, kde je ten talířek? rozhlíží se babička Růženka. Martinko, já s něčím pomůžu...

Tchýně Jiřina nese na podnosu prsou svoji pýchu. Vánoční cukroví: Letos sedmnáct druhů, říká s převahou babičce Růžence, která přinesla jen malou krabici žlutkových věnečků: Tak si vezmi! Ber si! křikne pak přísně na Fánynka. Čas „nežerte mi to“ je totiž náhle ten tam a nastává čas „proč já to pečů, když to nikdo nechce žrát.“ Fánynek má pocit, jako by měl před tou ježibabou padnout na

kolena a prosit za odpuštění, že na ty její přeslazené srágory už prostě nemá chuť!

- Ale mami, v mrazáku to přece vydrží, říká smířlivě Martina a na Fányňka se utrhne: Copak ona to myslí zle?

Fánynek hledá vlastní způsob útěku ze žluklosti. Nejlépe - zmizet bábě z očí. Vždyť stačí, aby kýchl, zakašlal, vysmrkal se - a ta stará herka hned uši dozadu, krev se v ní vaří.

Fánynek dlouho váhá nad tím, co dělat, než dospěje k jednoznačnému názoru, že brácha má pravdu: Prostě už o tom, co si myslí nebo cítí druhí, nechci nic slyšet! umiňuje si. Nechci slyšet mámino: „Já s něčím pomůžu ... ani to ježibabí: Nebýt mě, shnijete tu ve špíně! Nechci poslouchat nářky Martiny, jak je večer utahaná, jak ji při menstruaci berou záda, nechci být ujišťován drzou pubertačkou: Fotřík, to dáš...! ani hrát s věčně rozkňouranou Aninkou na hada, co leze z díry... a být stále jen „vocas“. Ne! Stokrát ne! Musím začít odmítat vtahování do vnitřního světa kohokoli. Musím se výhradně začít zaobírat jen tím, co trápí mě. Copak není - i přes debilní těšínská jablíčka - v neštěstí stejně vždycky každý sám?

Fánynek stiskne zadumaně víčko rychlovarné konvice a zalije připravený grog - rum třičtvrtě a voda čtvrt. Stáhne se do rohu k počítači a usrkává horkou tekutinu. Úleva. Jakoby vešel s baterkou do tmavé místnosti a zavřel za sebou dveře. Má snad alkohol za něj vyřešit otázky života, které si sám řešit netroufá? Ukrývají se snad odpovědi ve sklenici vonící citronem a rumem? Alkohol je skvělý výmysl a štěstí člověka muška jenom rezivějící...

Fánynek bezmyšlenkovitě zapne počítač a ustrne. Z obrazovky na něj civí cizí chlap v letech, tváře povislé... Že by omylem cvakl kameru? Fánynek znechuceně zkoumá cizí tvář, která je a není jeho. Obraz v zrcadle je přece obrácený! Užasle zjišťuje, že se vlastně vůbec nezná. Že neví, jak skutečně vypadá, že neví, kdo skutečně je. Vidí jen přelud. Lež.

Zděšeně cvakne na GOOGLE a pak zadumaně plávká po internetu - lhostejno kam. Hle - Vídeň. Trhy, stánky obehnané zátarasy proti teroristům. Vánočně vyzdobený palác Hofburg a historické obrazy císaře France Josefa s císařovnou Alžbětou - krásnou Sissi. Kamera zabírá portréty, které jsou náhražkou přítomnosti.

Franc Josef... Císař vládnoucí třem generacím, zní komentář. Jeho vláda byla mostem mezi starým a novým světem... slyší Fánynek.

Starý a nový svět... starý a nový svět... To vypadá jako... inspirace! Starý a nový život. Nový život... Sen. Fánynek je náhle rozhodnut. Udělá ten krok! Ještě by bylo možné ten krok neudělat, ale „něco“ je náhle silnější než on. Ono „něco“ řekne: Nad čím ještě váháš?

Fánynek vstane od kompjůtru, cvrnkne prstem do ubohého svazečku jmelí, které má zaručovat štěstí, a v duchu všem oznámí: Opouštím starý svět. A pak nahlas: Ode dneška jsem už pro všechny jenom Franc.

-Fányнку, učeš se! přikáže přísně matka, ale Franc z Fányнка zrozený mávne rukou. Zavrtí hlavou nad cukrovím a zavěsí své čerstvě zrozené „já“ opět na internet. Ten jediný ho může vynést do závrtných výšek nového světa svobody. O jakou svobodu by se ovšem mělo jednat, sám Franc zatím neví, ale už se pevně rozhodl: Bude někdo jiný! Život v pronajatém přízemním bytě s jedním oknem do špinavé ulice, s přemoudřelou ženou, rozcapenými spratky, nesnesitelnou tchýní, sklerotickou matkou, kocourem a jednou bilbergií na parapetu místo jeho vytoužených orchidejí, se už prostě vydržet nedá. To jen bilbergie vydrží všechno! Ta vydrží i denně stejný výhled na jednoho starého muže se psem, pravidelně očůrávajícím vrátka k domu. Hvězdy a měsíc vidět nejsou nikdy. Žalář nejtemnější! Laskavý koncentrační tábor, ke kterému France váže už jen trvalý strach z jakékoliv změny.

Stereotyp. Ráno s Martinou odejdou do práce. Mladší dceru tchýně odvede do školky, starší s mnoha pohrůžkami vyžene do školy, kam ta potízištka často ani nedojde. Večer se všichni sejdou. Pustí televizi, vynadají holkám a jdou spát. Rodina žije až o víkend. Martina otravuje s praním, vařením, luxováním a stíráním podlah. Fánynek nakupuje potraviny matce a dohání pracovní resty. Tak dost už! Dost! Dost!

Dost všeho, a především svátků vánočních!

M.Marboe, úryvek z románu Jsi někdo jiný, který by měl vyjít do konce roku 2023.

Modlitba u kapličky Nejsvětější trojice v Pardubicích, olej, 90 x 60 cm.

František Uher ze sbírky Tajemství psaná na pergamen

BEZČASÍ

1

S prázdnou posel přichází
nenese nezná neví
Prochází břeh levý
prochází pravý
bloudí loudí
loví

Lovy nenapoví

2

S prázdnou přichází
s prázdnou odchází
přes polesí soví

Žádná hrdost Žádní orlové

Samé slepé stopy Hvízdání
jako když ve stepi kadeřavé
zlostně pískají syslové

ČERNÝ OBCHOD

Kdejaká pomatená verbířka
vřelým hlasem láká do války

Zbraně se blyští
tanky klid tříští
hříchy se odpouštějí předem
slova ze křoví haraší a straší

Na konci ukrutné pohádky
rakve s poctami na splátky

Pistolnice s koltem za pasem
loví verbálním lasem

Obchoduje s lidským masem

Informace z Obce spisovatelů

Obec spisovatelů vydala v říjnu další číslo "Novin Obce spisovatelů – N.O.S."

Ve formátu pdf jej můžete najít na stránkách

https://058853b38e.clvaw-cdnwnd.com/a16e1ed8aca8aeac1da53a23906ead83/200000470-eb621eb623/NOS_NEWS_01_2023.pdf

Novým šéfredaktorem se stal básník Radek Lehkoživ. Uveřejňujeme jeho úvodní slovo a zároveň kontakt na redakci časopisu (RedakceNOS@email.cz).

Úvodní slovo šéfredaktora

Po delší odmlce se Vám dostává do rukou nové číslo Novin Obce spisovatelů, které je možno považovat zároveň za číslo první. Je prvním v roce 2023, prvním pod mým dohledem coby nového šéfredaktora, a logicky se jedná o první společný výsledek práce nového redakčního týmu. Naším cílem je se do budoucna pokusit toto periodikum pozvednout a učinit zajímavějším jak po vizuální, tak i po obsahové stránce.

Práce nás čeká spousta a uvidíme, kam nás postupný vývoj zavede. Chceme být inspirací a zároveň se chceme učit.

Chceme být konkurenceschopní a chceme být otevření.

Nebudeme se proto bát nahlížet do jiných světů, stejně jako se nebudeme obávat přijímat a dávat prostor autorům, kteří nás mohou jakkoliv obohatit.

Věřím, že to společně zvládneme i s Vaší podporou a pomocí. Své nápady, postřehy, příspěvky či připomínky neváhejte zasílat na e-mail redakce: RedakceNOS@email.cz.

Děkujeme.

Radek Lehkoživ

Delphine de Vigan
Podle skutečného příběhu
 (Odeon, 2023)

Tvůrčí krize... Nikdo o ni nestojí, nikdo ji do své pracovny nezve, přesto se čas od času vloudí. Slogany o jakýchkoliv múzách, jež bývají duším tvořivým adresovány s čistě dobrými úmysly, se pak stávají oním nechvalně pověstným házením hrachu na zed'. Jakmile se jednou krize dostaví, málokdo s ní něco zmůže. Ať už ploužlivě, nenápadně, nebo náraz jak hrom z čistého nebe, dostavuje se trápení. Nad nepošpiněnými plátny, prázdnými notovými linkami nebo... nebo tváří v tvář zlověstně blikajícímu kurzoru po sté otevřené wordovské stránce, která marně čeká na slova. Jak moc se ztrátou fantazie, inspirací či chuti stížená oběť snaží, tak málo se jí daří. A čím více ji cokoliv k odevzdávání se tlačí, tím žalostnější jsou její pokusy. Bolí to. Sužuje. Zpočátku pouhé špatné pocity ze sebe sama podpoří skutečné fyzické útrapy. Stačí se jen dotknout klávesnice, uchopit štětec, okem zavadit o zuby cenící piano a doposud úspěšný, uznávaný spisovatel, malíř nebo skladatel se hrouť, třese, potlačuje pláč.

Tolik by chtěl.

Nejde to.

Hrdinka dalšího románu oblíbené francouzské autorky by mohla vyprávět... Tedy nemohla, určitě ne v době, kdy namísto listy zběsile škrtnutých vět plnila odpadkový koš pod svým pracovním stolem vlastními zvrátky. Skutečně se stačilo jen podívat. Právě ona jediná a jedinečná věc, jež ji dlouhé roky živila a dopomohla ke slávě, se proměnila v mučitele. Měla psát a chtěla psát. Podepsaná smlouva s nakladatelem byla pohnutkou dokreslující pouhé pozadí. Vždyť čím jiným by měla být, než spisovatelkou? Dařilo se jí. Měla příznivce. Spoustu stálých čtenářů. O její knihy byl zájem. Dokonce i o ty ještě nenapsané. Diář jí přetékal smluvenými schůzkami, přísliby besedami, termíny veřejných čtení. Byla na roztrhání

a byla tomu ráda.

Až se to přihodilo... došla na ni jednoduše řada... nebo se vyskytly opravdové příčiny? Začala o své práci pochybovat. Co bylo ještě před krátkou dobou zřejmé, ztrácelo se pojednou v rozmazaných obrysech nejistot. Zvolila správné téma? Opravdu by bylo nanejvýš žádoucí navázat na poslední vydanou knihu? Je dobré podvolit se požadavkům čtenářů a popisovat skutečné události? Jak důležitou roli hraje v románech pravda? Smí si dovolit čerpat výhradně z vlastní fantazie? Co na to doba a její anonymně určované trendy?

Příliš otazníků v hlavě oslabuje jedince, okrádá jej o schopnost rozhodovat, tvořit, konat. Takový tvor je pak snadno lapitelnou kořistí, objeví-li se v jeho blízkosti osoba jistých svérázností, takřikajíc pevná v kramflecích, obdařená navíc nadáním vytrvalé manipulace.

Slečna L. potkala Delphine náhodně. I když zdánlivost oné náhody by snesla porovnání právě s její velmi umně předstíranou neochvějností a dobrosrdečností, s jakou své nové přítelkyni nabídla pomoc v nouzi. Mezi dvěma ženami se rozvíjí spleť vztahů různých druhů závislostí, který nedokáže pojmenovat ani jedna z nich. Jediné, co vědí, je fakt, že jedna bez druhé se neobejdou. Výsledkem mnoha společně prožitých měsíců je slušná řádka lží, podvodů, ukradených myšlenek. Trvá dlouho, než dokáží prohlédnout realitu a přiznat škody.

Kde brala slečna L. odvalu, vydávat se za jiného člověka? Převzít cizí identitu, jednat jeho jménem? Proč jí tolik záleželo na tom, o čem bude Delphine ve své příští knize psát? Za jakým účelem si přivlastňovala svět toho, kdo se ocitl v oslabení?

Delphine de Vigan nenapsala detektivku. Řešení se od ní tedy neočekává. Co čtenář četbou získá, je pouhý úhel pohledu na životní situace, ve kterých se skuteční tvůrci i ti druzí skutečně ocitají. Jestli je „Podle skutečného příběhu“ skutečně psáno podle skutečného příběhu zůstává na fantazii čtenáře. Skvěle zpracovaný vhled do nemnoha postav románu nechává fantazii dostatečný prostor. Tak, jak to mají skuteční čtenáři rádi.

Nelze než doporučit. Lidičkám tvořivého ducha, otevřené mysli a nebojácné fantazie zvláště! Paní Delphine de Vigan totiž umí...

O zážitek z prázdninové četby se ráda dělí Jana Burčíková

Slavnostní zahájení XVIII. Východočeského uměleckého maratonu a křest sborníku 6. října 2023 v Pardubicích

Slavnostní zahájení XVIII. Východočeského uměleckého maratonu a křest sborníku Na hraně se konal 6. října v noblesním prostředí Historického sálu radnice v Pardubicích. Akce probíhala pod záštitou a s podporou Bc. Jana Nadrchala, primátora statutárního města Pardubice, a ing. Michaely Matouškové, MPA, náměstkyně hejtmana Pardubického kraje.

Programem provázela předsedkyně Eva Černošová. Setkání se neslo v duchu přátelského setkání s literaturou a jejími tvůrci. Sborník SVČS Na hraně představila jeho editorka Věra Kopecká. Ukázky přednesli Jindřich Tošner, Lubomír Macháček, Jana Burčíková, Josef Lukášek a Věra Kopecká. Ostatní autoři se omluvili, především ze zdravotních důvodů. Představeni byli také ilustrátoři z řad SVČS. Děkujeme sponzorům za podporu našich kulturních aktivit. Upřímné poděkování patří i skvělému kytaristovi Tobiášu Krcpovi z Konzervatoře Pardubice za krásnou hudbu, která slavnostní zahájení maratonu provázela.

Na snímku Karla Tajovského autoři a ilustrátoři
zastoupení ve sborníku.

Sborník Na hraně

XV. sborník SVČS

Na sborníku Střediska Na hraně se podíleli autoři:

Jana Burčíková, Milan Drahoš, Milan Dušek, Václav Franc, Kateřina Hájková, Věra Kopecká, Alena Kordíková, Zdenka Líbalová, Josef Lukášek, Lubomír Macháček, Libuše Matysíková, Olga. Novotná, Milan Sochora, Michal Svoboda, Sergej Šelkovyj, Iva Tajovská, Jindřich Tošner, František Uher, Marta Urbanová, Radek Vohlídka a Jana Wienerová. Jako výtvarnice a výtvarníci Jana Burčíková, Daniela Javoříková, Alena Kordíková, Václav Smejkal, Karel Tajovský a Jana Wienerová.

Obálka Jana Wienerová.

Editor Věra Kopecká.

Sborník vyšel díky finanční podpoře a pod záštitou náměstkyně hejtmana Pardubického kraje Ing. Michaely Matouškové, MPA.

Chalupa posledního tkalce na Benecku s jeho podpisem, uhl.

Usedlost na Šmahelově stráni, uhl.

ZDENKA LÍBALOVÁ

Vznáším obžalobu
proti mrakům
kradou totiž stromům stíny
a mně z duše jas

Léto chystá
z horké nudy
deště hodokvas

Les šumí
jehličnatou písničku
a slibuje mi:
jednou se určitě
proměním v moře
a olíznu ti tvář
svým něžným
vlhkým jazykem

OLGA NOVOTNÁ

Dvě básně zralosti

Den za dnem čeří čas
Plány ryby
ploutve rychlé
k neulovení
Slunce kutálí
jejich hodiny
tvoří stíny
na nich šlápoty
Byly dny
v nich odklad na zítra
byl možný
Kde ty jsou

Sváří se ve mně
dvě vlny
Jednou je touha
mít křídla
vznášet se lehce
mít svobodnou duši
vysoko pod nebem
Druhou je vlna
svazující všechny
touhy
mocnější než vlna
první
sráží lehkost k zemi

LIBUŠE MATYSÍKOVÁ

Krajkovina

Scénografie ticha
linií rozmanitostí
ducha s přírodou

Zázrak

Realitou se nám stává
bezmoc paralyzování
pod ní nenadálé chvíle

Kdy se něco náhle změní
čekáme propojení
Vesmíru Země i nás

Čekáme snad na zázrak?

VĚRA KOPECKÁ
Za světlem stín

stín
bratr slunce
ke slunci
natahuje ruce

měsíc vykrajuje stíny
studená slova
napadala do krajiny
nasypala jsem ti
bílé chladné květy
do spánku

klid rodí klid
ticho tichem kolébané
u kolébky světla stane

stín stíny hlídá
stín stíny líbá
rozoraná pole
krvácející hlína

světlo a stín
pod stromy
v těsném objetí
spolu tancují
ty ve světle
slunce či měsíce
za sebe
vrháš stín
co šlape ti na paty
stíny dnů minulých

MILAN SOCHORA

jsou stíny a světla
kdy voda tudy tekla
kdy jsi něco řekla
a tvrdá kůže změkla
chvilku myš a chvilku páv

slunce svítí podél cesty
hledá hledá,
hledá štěstí
nachází tam světlo
stíny je každý čas jiný

JANA WIENEROVÁ

Ve zlatých stránkách

obrací vítr listy
Ach ten zlodějíček
s kapsami dřavými!
Sám okraden letí v dál
Svůj lup na zemi ponechal

JANA WIENEROVÁ

V kostele

Ne neumím chodit po vodách
proto se nalodím
Lod' je prostorná
pasažérů málo
a moře

moře rozlehlé bytím

Ne neumím chodit po vodách
proto se nalodím
a čekám
cože se to stane
kam mne to poveze

Ne neumím chodit po vodách
tak беру lod'

co na tom

že kýlem brázdí nebe?

Co mi to chce kormidelník?

Snad ne předat službu?

Možná je snazší chodit
po vodách...

...jen sebrat tu důvěru

...jen ovšem nebát se vln a
větru

...jen jít za tím
kdo mi jde vstříc

MICHAL SVOBODA

Elfí uši

Děkuji slečno

Že jste mi půjčila své elfí uši

Děkuji slečno že slyšel jsem

Zpívat motýly klevetit mouchy

Pod botou bolestí

Vykřiknout luční květy

A tiše plakat vaši duši

V úctě se skláním

Pravou ruku tam kde to tepe

A levou na srdci na pravém místě

V úžasu naslouchám

Prý chcete psát poezii

Jen přemýšlím

zda víte

Jaké to je

Stát sama se sebou sama na
jevišti

Na kazatelně na pranýři

I s Janou z Arku na hranici

Denně se svlékat uprostřed
náměstí

Na billboardy tisknout duši i
srdce

Dva snadné terče na jednom
místě

Prý chcete psát poezii

Jen mezi námi slečno

A víte to jistě?

Přátelé, za kterými se ohlídím

Jen pár hodin a bude tu nový rok. Budoucnost. Prostě sem vtrhne, ať se nám to líbí nebo ne. Co přinese? Jaké katastrofy? Jaké války? Astronomické rozměry času mě někdy až děsí. Proč končí příběh času jednotlivých lidí? Kdo to zařídil? Má to nějaké vysvětlení?

Každý z nás se více či méně úspěšně žene časem s ostatními běžci a mezi tolika hledá svou vlastní tvář. Hledá až do sekundy, ve které se „to“ stane.

Držíme sklenice šampaňského a - trneme. Ovšem právě v této vteřině se nestane nic. Pouze přijde další Nový rok...

Připijme si tedy! Na zdraví a na všecko pozitivní!

A protože vzpomínky jsou prý naší druhou přítomností, vzpomeňme na ty, kteří nás naším uměleckým snažením věrně provázeli, ale pro které již Nový rok 2024 nenastane...

Doc.PhDr. Miroslav Bastl CSc., Zdeněk Bažant, Doc. PhDr. Jan Dvořák, Jiří Frýzek, Jitka Hamáčková, Lubomír Huml, Doc. Ing. Petr Chvojka, CSc., PNDr. PHMr. Marie Kubátová, MgA. Miloslav Kučera, JUDr. Jan Kratochvíl, Mgr. Josef Krečmer, Miroslav Kubíček, Doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc. Petr Musilek, Eva Neméthová, Mgr. Vlastimil Novák, Ing. Josef Plachetka, Jan Slabý, Mgr. Jan Stejskal, Jiří Šimek, Emil Trojan, Mgr. Hana Vítková (Mejdrová), PhDr. Milada Večeřová, Miloš Vodička.

Ráda bych několika slovy s upřímným poděkováním vzpomněla na každého z nich, protože každého jsem v době, kdy Středisko mělo kolem stovky členů a šest sekcí (literární, začínajících autorů, výtvarnou, dramatickou, hudební, organizační) znala osobně. Každý z nich se také na práci našeho společenství aktivně podílel, proto by si obsáhlejší vzpomnutí zasloužil. Vzhledem k prostorovým možnostem Kruhu ale mohu bliknout jen pár drobných momentek těch, jejichž „umělecké človecství“ mi o klobouček zavadilo nejdůrazněji.

Jan Dvořák

Všichni jsme k němu vzhlíželi s úctou. Viděl totiž to, co nevidí jiní a byl velmi osobitý...

Poprvé jsem se s ním setkala v nakladatelství Kruh v Hradci Králové, když jsem se rozhodla vydat svou první knihu - román Stříbrná planeta.

Abych tak závažnému životnímu kroku dodala patřičné vážnosti, vypůjčila jsem si od starší sestry lodičky na patnácticentimetrové jehle (přece nemohu vypadat jako nějaká vesnická řepa) a třímajíc pod paží tři sta stran strojem psaného textu, jsem odhodlaně škobrtala k budově nakladatelství. Každou chvíli se mi tenoučký podpatek zapíchl mezi kostky chodníku, takže jsem musela dávat opravdu velký pozor, abych neplánovaně lodičky neopustila a nevstoupila do budovy nakladatelství bosá.

Pan šéfredaktor Jan Dvořák seděl pohodlně opřený v křesle a na nohou měl - domácí trepky: Copak jste nám přinesla, slečno, zeptal se s ironií sobě vlastní.

-Román.

-Aha. A co jste už napsala?

-Nic.

Pobavené pousmání: Mladí autoři obvykle vstupují do literatury drobnými básničkami nebo povídkami. Vy chcete do literatury vážně vstoupit přímo románem?

-Ano.

-Dobře, nechte to tady, ukázal na opus, který jsem se ještě stále neodvažovala před něj položit, pokusím se to přečíst, dodal hlasem plným sarkasmu.

No a tak jsme se s tím jedinečným člověkem stali důvěrnými přáteli na celý život. A pro tohle celoživotní přátelství jsem mu věnovala svůj poslední román Jsi někdo jiný, který by měl právě v tomto měsíci vyjít.

P.S. Teprve mnohem později mi - v té době velmi významný literární recenzent PhDr. Milan Blahynka - s úsměvem prozradil: Honza mi ten román poslal se žádostí, abych se k němu vyjádřil. Do závorky napsal: Ale autorku nesmíš předtím vidět...

Petr Chvojka

Když jsem již pracovala ve výboru ústřední Obce spisovatelů v Praze, přišla za mnou Eva Kantůrková a řekla: Za dalšího člena výboru chci navrhnout docenta Petra Chvojku. Vědecký pracovník ČSAV. Ted' dělá hlavního ekonoma v ČSOB. Má na kontě nejmíň dvě stě odborných titulů z oblasti ekonomie. Mohl by nám hodně pomoci. Co myslíš?

Pokřčila jsem rameny. Dvě stě odborných titulů z oblasti ekonomie mě příliš neoslovilo: Píše i něco jiného?

-Ten? Skvělou poezii. A večerníčky! Jája a Pája. Zvířátka pana Krbce. Strašidla na Kulíkově...no a Čtyřlístek přece!

-Jo tenhle Chvojka!

-Jo, ten, kývla a já si pomyslela: Máme se na co těšit! Když toho někdo tolik umí, to bude pěkný „Jajáček“...

Přišel nevelký muž s tváří, která se již dopředu omlouvá a s ústy, která umí hovořit jen o tom, jak „vím, že nic nevím“. Vystupovat tak skromně jako on umí jen František Uher, který napsal již přes sto knížek. (Ví to v našem společenství někdo z mladých?)

Petr Chvojka. Brzy můj velký kamarád. Byla jsem překvapená, co iracionálního stále tiše protéká jeho racionálním mozkiem. Jako by se vznášel na nebezpečných křídlech Ikarových, jako by neustále toužil jako Lao'c dobrat se podstaty lidského počínání a při tom si byl dobře vědom toho, že „uměti neuměti“ je umění největší.

Prozradil mi, že je z Nasavrku a míní se tam na penzi z Prahy vrátit. Okamžitě jsem se zeptala: Nechtěl by ses stát členem Střediska východočeských spisovatelů, Petře?

Chtěl.

Marta Urbanová mi řekla: Jeho verše se zahnízdí v mozku. Člověk si je musí neustále opakovat znovu a znovu... Malíř Vašek Smejkal se mě zeptal: Víš, že Petr také skvěle maluje?

Nevěděla jsem to. Přesvědčil mě o tom, když mi k narozeninám namaloval obraz cesty, která vede do polí, dál a dál ... až kamsi za obzor. Řekl mi: Tohle je tvoje cesta. Až za obzor... Pamatuji!

Ano, Petře, budu.

P.S. Když jsme v roce 2020 vyhořeli, kromě řady mých nevydaných rukopisu shořel i tento obraz. Přesto na slib, který jsem Petrovi dala, pamatuji.

Marie Kubátová

Sní jsem se rovněž, jako s mnoha svými dalšími literárními přáteli, setkala poprvé v nakladatelství Kruh. Když člověk spatří někoho výjimečného, kdo ho na první pohled zaujme, nenapadne ho jiná otázka, než: Kdo to je?

Dáma.

Kdo Marii Kubátovou nikdy neviděl, nemůže vědět, co slovo „dáma“ doopravdy znamená. Perfektně upravená, noblesní, distingovaná žena s vybraným vystupováním. Navíc nesmírně pracovitá, empatická a vždycky vlídná.

Marie byla téměř o čtvrtstoletí starší než já, přesto jsme se brzy staly přítelkyněmi. Sbližovala nás nejen tvorba pro děti, ve které byla Marie nepřekonatelná, ale také Krkonošské hory. Ano, právě tyhle hory jsme obě milovaly. Marie byla farmaceutkou ve Vrchlabí, my vlastníme kousek od Vrchlabí podkrkonošskou roubenku. Takže?

Mě i mého docenta H. tahle úžasná žena, která čerpala náměty pro svou tvorbu (víc než 80 knižních titulů) především z lidové slovesnosti, fascinovala. Zejména to, s jak osobitým humorem dokázala podkrkonošské nářečí interpretovat. Ovšem fascinovalo nás i prostředí, ve kterém žila. Když jsme ji navštívili poprvé v její pracovně, okouzlit nás nejen starožitný nábytek se stylovým pracovním stolem, ale i duch, kterým místnost žila. Marie nám naservírovala kávu ve starožitném, památečném servisu a řekla: Nechala jsem tu všechno tak, jak to měla moje maminka...

Maminka... Rovněž farmaceutka, Amálie Kutinová, autorka dívčích románků o Gabře a Málince. Oblíbená četba mé sestry.

Oblíbenou četbou mých dětí (a přiznám se i mojím) byly zase Mariiny Krkonošské pohádky. Zejména ty o Krakonošovi a Trautenberkovi, jak spolu vedli válku. Tyhle pohádky dostaly později podobu večerníčků v České televizi a já mám pocit, že se na ně s potěšením díval celý národ.

Jednou jsem Marii s obdivem řekla: Jak to děláš, že máš už vydaných takových knížek!

A ona mě v podkrkonošském nářečí s úsměvem poučila: Máš? Přijde smért, udělá škért a máš pérđ.

Vzhledem k jedinci má lidová moudrost pravdu, ale vzhledem k následovníkům...

Zůstalo za tebou neopakovatelné dílo, Marie, které bude těšit ještě i ty, kteří přijdou po nás.

P.S. Ovšem dřív, než přišla smért (v roce 2013), jsme Marii Kubátovou s mým věrným souputníkem, Luborem Macháčkem, navrhli (stejně jako předtím Jana Dvořáka), na cenu Akademie literatury české. Ocenění Jana Dvořáka bohužel nedopadlo, ale Marie

Kubátová cenu Boženy Němcové, kterou Akademie literatury české udělovala, v roce 2009 skutečně dostala. Nezapomenutelné laudatio napsal... kdo jiný než „otec východočeské literatury“, Jan Dvořák.

Petr Musílek

Poprvé jsem ho potkala – no, kde jinde než u Jana Dvořáka v nakladatelství Kruh? Měl na sobě zelený vytaháný svetr, už hodně unavené ošoupané džíny a mezi zažloutlými prsty tiskl nezbytnou cigaretu. Když zachytil můj tázavý pohled, jen pokrčil rameny: Prostě jsem, jakej jsem. Ucítila jsem pýchu v jeho hlase a pochopila: Takovým prohlášením se totiž člověk stejně ponižuje, jako povyšuje. Na jednu stranu ho toto přiznání zařadí mezi nepovedené ovce stáda, na stranu druhou ho nad tuto stádnost povyšuje jako individualitu.

Prohlášení „Jsem, jakej jsem“, říká: Myslím si po svém. Nenechal jsem se oblnout spotřební idiocií, znám vlastní cenu a mám tedy velké štěstí: Mohu se cítit jako plnohodnotný člověk.

Pochopila jsem, že Petra budu mít nejspíš ráda bez výhrad. Anebo ne?

„Svůj“ byl totiž i tím, že zaujímal radikální postoj k nové současnosti. Jeho básnická opozice, kritická vůči všemu nesmyslnému, měla ambice ukazovat nám ostatním cestu. Ne, Petr nebyl naivní snílek, jak si mnozí mysleli. Petr byl realista. Věděl, že lidé v každé době žijí dvojí život, ale byl si vědom i toho, že on, člověk silně věřící, takový život miluje i nenávidí zároveň. Proto se celé jeho bytí nemohlo odehrávat jinak než v „Musílkovském stylu“.

Já, bezvěrec, jsem se zpočátku s „Musílkovským stylem“ nemohla ztotožnit, ale posléze jsem pochopila nejen to, že Petr své nitro, alias „duši“, prostě jen brání před deformací dravými silami stáda, ale i to, že směřování vpřed nebylo nikdy dílem lidí normálně průměrných, nýbrž těch nenormálně výjimečných. Tedy takových, kteří se umí podívat na skutečnost z hlediska vývoje člověka, nikoli z hlediska vývoje politiky státu a upozornit na překvapivý fakt, že tyto dva vývoje nejsou ani náhodou identické.

Po sametové revoluci v roce 89 bylo nakladatelství Kruh zlikvidováno a kruh autorů, který kolem něj Jan Dvořák soustředil, se bez společných akcí nakladatelstvím pořádaných, prostě rozptýlil.

Trvalo celých deset let než se podařilo mnohým z nás pochopit, že jsme se ničím neprovinili. Že se tedy musíme přestat považovat za pouhý důsledek minulosti a pokusit se začít svůj literární život žít znovu, i když to bude těžké. A kdože byl hybnou silou tohoto nového směřování? No, přece ten nenormální člověk, Petr Musílek.

Jednou za mnou přišel můj věrný souputník Lubor Macháček a povídá: Jedeme do Chotěboře. Petr má nápad. Dáme dohromady nový Kruh východočeských spisovatelů.

A tak jsme potom spolu jeli do Chotěboře ještě mnohokrát. Lubor v pardubické knihovně okouznil dobrou sudičku Hanu Cihlovou, která nad námi rozestřela křídla. Posléze jsme přesvědčili i Miloše Vodičku s Jardu Jonášem a... Když jsem já potom viděla od trolejbusu kráčet nerozlučnou trojici „horalů“- Dušek, Uher, Faltus - bylo mi už jasné, že se naše věc podaří.

Předseda? Přece kdo jiný, než Petr! Jenže Petr byl „bohém“, administrativní práce pro něj byla „španělskou vesnicí“, a tak nakonec... „padl los, ach, padl, letos Kukulín, bude holit krále...“ Ne, nebyl to los, ani Kukulín, ale jednomyslné rozhodnutí všech, že řídicí opratě musí být svěřeny do rukou mých. Ne snad proto, že by mi administrativní práce nebyla „španělskou vesnicí“, ale pro obecně známý fakt: Žáda jí kryje jakýsi racionální a velmi zodpovědný „docent H.“, ten všecko ohlídá...

A tak básník Petr Musílek zůstal dál svým, nezapomenutelným Petrem Musílkem, a já jsem se stala předsedkyní nově vzniklého společenství.

P.S. Myslím, že naposledy jsem Petra viděla na jakési celostátní akci ústřední Obce spisovatelů, která se konala v budově Magistrátu města Prahy na Mariánském náměstí. Protože jsme s Tomášem Magnuskem potřebovali připravit catering, přijeli jsme k budově časně. Ještě nebyla otevřená. Petr už seděl - tuším, že ve svém zeleném svetru - na schodech a co jiného - kouřil. Šla jsem požádat vrátného, aby nám otevřel dřív. Příliš vstřícný nebyl. Nechoťně hodil pohledem k Petrovi a zavrčel: Aby mi sem nevezl nějaké bezdomovec.

Zasmála jsem se a ujistila: To je básník Petr Musílek. Ten vchod bezpečně ohlídá.

Tak tedy Petře: Jak napsala tvoje nejbližší přítelkyně, Alenka Kordíková:

„Už slétl anděl musíš s ním/ I kaluže dnes vykvetou/ Strnulo ticho rozplynul se dým/ Dopsal jsi tečku za větou.“

Je to škoda. Byla bych moc ráda, kdyby ti těch teček za větami bylo dopřáno dopsat ještě mnoho, mnoho...

Miloš Vodička

„Žádná doba nepotřebuje básníka tolik jako ta, která má za to, že jej může postrádat“. (Německý prozaik Jean Paula.) Právě tato slova v záhlaví sbírky Miloše Vodičky Blues pro tahací harmoniku o něm samém vypovídají nejvíce.

Samozřejmě, že i Miloše jsem potkala poprvé v nakladatelství Kruh. V té době už byl „pan básník“. Byl generačním druhem slavných pardubických autorů - Kabeš, Gruša, Pištora – a já jsem ho tedy vůbec nezajímala, třebaže mě už tehdy jeho sbírka Čarodějnice z Blois učarovala.

Můj guru, Jan Dvořák, mi řekl: Introvert. Jeho rodinu poznamenala padesátá léta. Táta byl zavřený, Miloš žil a stále žije pouze s maminkou, proto ta jeho bojácná „přiškrcenost“. (Pozn.: Také v poslední sbírce Devítník můžeme najít vysvětlující verše: Psal jsem ze strachu/ jako si chlapec ve tmě/ potichu píská píseň /A vím že je nás víc/ kteří se bojíme být.../)

Důvěrnými přáteli jsme se s Milošem stali až v době, když s Jardou Jonášem, (kromě malíře Jiřího Laciny byl Jarda nejspíš jeho nejbližším přítelem) doplnili trio „tří em“ (Musílek, Macháček, Marboe).

U vína mi pak talentovaný básník Miloš Vodička, který měl zaměstnání velmi prozaické - pracoval jako chemik Okresní hygienické stanice v Pardubicích, řekl: Spravedlnost? Pravda? Absurdní! Společnost člověka jen záměrně deformuje. V té chvíli jsem pochopila, proč celým jeho dílem prolíná takový divný smutek a proč je mi právě tenhle básník tak blízký...

Od onoho prvního posezení ve vinárně jsme se stali přáteli s úctou respektujícími jeden druhého. Mailem mi posílal své rukopisy a žádostivě čekal, co mu o nich napíšu. Jeho volné nerýmované verše prostoupené sentimentem a prvky existen-

cionalismu mi nebyly cizí. Oslovovala mě ale především jejich atmosféra džezu. Pro některé jeho lyricko-absurdistické výlevy jsem ovšem pochopení neměla. Nesouhlas jsem ale musela dávat najevo velice opatrně, Miloš byl vztahovačný a velmi, velmi zranitelný.

Nejbližší z jeho tvorby mi byla Asagao, Milošem přebásněná japonská loutková hra. Ovšem kromě Blues pro tahací harmoniku, nad kterou jsme strávili mnoho společných hodin. (Sbírka ale vyšla až v roce 2008).

Miloš nevyhledával ženy, mě bral spíš jako „poradkyni“. Jediná žena, kterou skutečně ze srdce miloval, byla jeho maminka, jak sám říkal, „jediná životní jistota“. Její smrt znamenala v Milošově životě totální zlom. Náhle se cítil sám, jakkoli jsme se my ostatní snažili ho podporovat. Přestal mezi nás chodit, dokonce ani mé pozvání na společné vánoce u nás doma nepřijal. Poslední kniha, kterou mi daroval, byla kniha prozaických memoárů Wilsonova mlžná komora. Pak už se neozval. Neodpovídal na žádná pozvání, na korespondenci ani emaily - návštěvy nepřijímal. Snad jen Iva Tajovská, která v té době pracovala v oblasti sociálních služeb, o něm měla nějaké povědomí.

P.S. Já jsem o něm slyšela naposledy v únoru 2022, tedy asi čtyři měsíce před jeho smrtí. Moje známá-pedikérka mi řekla: Byla jsem u zákazníka. Také prý nějaký spisovatel... Vodička se jmenuje. Pochlubila jsem se, že vás znám a on: Pozdravujte ji ode mě. Pozdravujte ji moc!

Chtěla jsem si Miloše připomenout a šla hledat jeho RKP Blues pro tahací harmoniku, kde byly jeho i moje rukou psané připomínky. Rukopis jsem nenašla. Důvod byl jednoduchý. Prostě nejspíš shořel společně s nevydanými rukopisy mými.

Co závěrem?

Čím je člověk starší, tím víc si uvědomuje cenu přátelství, cenu společenství, do kterého patří. Uvědomuje si to nádherné zmnožení, obohacení a doplnění člověka člověkem, ale i ono bolestné rozdvojení při ztrátě těch, kteří nám na cestě životem pomáhali stvořit naše „já“. Mnoho lidí bezprizorně pobíhajících životem má místo „já“ jen posedlost absurdním běsem nějakého „chtění“. Jakkoli

takovým patří svět, nebudme jimi. Budme sami sebou. Je to štěstí,
které pomáhá uzrát setbě - a jiný důvod nepotřebujeme.

Marcella Marboe

Milan Drahoš ze sbírky Básně a básničky

Touha

Když budu básníkem,
napíšu knihu.
Nebeskou křídou z oblaků na modrou oblohu
a do mraků.
Slunečním paprskem
do nitra noci bych své verše psal,
abych to nejlepší, co ve mně je,
všem lidem odevzdal.
Byly by o světě, o lásce, o štěstí,
o smutku, válce, smrti a bolesti.
O všem, co provází člověka životem,
než skončí svoji pout' u křížů za plotem.
Nebudou s pozlátkem, voňavá psaníčka,
co skrývá léta už babičky krabička.
Budou tak, jak to bylo,
že někdy byl hezký den,
jindy zas lilo.

Jednou bude mír

Válka vždycky začíná,
když matka přijde o syna,
když trubky vřeští, bubny buší,
před nářkem ucpávají uši.
Kdysi do války jezdil král,
byl vpředu, aniž by se bál.
Dnes válku řídí politici,
od které jsou hloub a dál.
Plamenné projevy, lži.

Ty jsou jen past.
Když nepomohou,
zbývá chlast.
Jen matka myslí na syna.
Přichází vždy, když usíná.
Mámo, já nejsem hrdina.
A řekni všem,
že já jen bránil naši zem.

Výročí: Karel Čapek

Před 85 lety zemřel o Vánocích 1938 v Praze spisovatel Karel Čapek (1890-1938) (Rozpomínkový lapidární medailonek)

Světznámý český spisovatel Dr. Karel Čapek (* 9. 1. 1890 Malé Svatoňovice na Trutnovsku, + 25. 12. 1938 Praha), první předseda československého PEN-klubu (1925-1933), patří mezi nejvýznamnější a vůdčí osobnosti české meziválečné demokratické literatury. V listopadu 1936 se v norském tisku objevuje návrh, aby K. Čapkovi byla udělena Nobelova cena za literaturu (1) M. Halík, 1983) a na podzim 1938 jedenáct francouzských spisovatelů vyzývá na podnět

L. Aragona ostatní spisovatele Francie, aby žádali Nobelovu cenu za literaturu pro K. Čapka (2). Celkem dvakrát byl nominován na Nobelovu cenu za literaturu, pokaždé neúspěšně. Tento moderní všestranný umělec a literát se narodil před 133 lety 9. ledna 1890 v rodině báňského a lázeňského lékaře v Malých Svatoňovicích. Pokřtěn 13. 1. 1890 ve farním kostele v Úpici jako Karel Antonín (3). A zemřel před 85 lety dne 25. prosince 1938 v Praze na oboustranný zápal plic (4), několik měsíců po hanebné mnichovské zradě.

SVĚTOZNÁMÝ ČESKÝ SPISOVATEL, dramatik, novinář Karel Čapek (1890 – 1938). Kresba – Jiří Škopek

Prozaik, žurnalista (Lidové noviny 1921-1938), dramatik, esejista, autor knih pro děti, cestopisů, překladatel z francouzštiny, literární, výtvarný a divadelní kritik, estetik, filozof, filmový libretista, fotoamatér. Byl podporovatelem politiky Hradu, Masarykovy humanistické demokracie. - Jako velmi vzdělaný literát byl vedoucí osobností své generace vzešlé ze snah předválečné moderny. V beletrii byl významný zejména novým zhodnocením epičnosti a zábavnosti, demokratizací literárního jazyka, vytvářením noetické

prózy, obohacením žánru utopické a detektivní literatury, vynalézavý pěstitel rozmanitých druhů žurnalistické beletrie.(5) Vl. Forst, 1985) - K. Čapek byl nejen všestranným spisovatelem, ale i umným kreslířem, amatérským fotografem, náruživým sběratelem. Zajímal se o exotickou etnickou hudbu. Dochovala se unikátní sbírka více než 450 gramofonových desek cizokrajných melodií, dalekých písní a divokých primitivních rytmů. Shromáždil i na 115 katalogů gramofonových desek, které rodina v roce 1981 věnovala Náprstkovu muzeu. Po roce 1990 byly nahrávky zdigitalizovány a vydány na CD.- Sbíral květiny, semena, koberce, knihy, zahradnické katalogy, učená botanická veledíla, poslední filozofické módy i pojednání o atomové fyzice atd. (6) I. Klíma, 1965)

V jedné osobě byl též horlivým a poučeným botanikem (herbáře), pěstitelem alpinek, praktikujícím zahrádkářem, kynologem, milovníkem psů. Jeho pejsci Minda, Dášeňka, Iris, Blacke, Bijou, Bibi i kočka Pudlenka jsou známé z jeho knížek i fejetonů. Byl též citlivým ekologem a ochranářem přírody. Zajímal se od mládí o přírodovědecké obory. Měl solidní znalosti i z lékařství (a sám pocházel z rodiny důlního lékaře a s oblibou využíval právě postavy lékařů ke sdělení závažných poselství), fyziky (radioaktivita), chemie (ničivá traskavina Krakatit), astronomie, meteorologie. Už od svého dětství se zajímal o entomologii, motýly i brouky, které sbíral, ale i o zkameněliny, drůzy křišťálu a polodrahokamů, stejně jako se od dětství věnoval filatelii, sbírání poštovních známek. Soustavně a bedlivě sledoval vědecký i technický pokrok a vývoj. Proslavil se nejen svými umělými roboty (RUR), kteréžto slovo zmezinárodnělo, inteligentními mloky, smrtelnou epidemií v Bílé nemoci atd. Měl velký smysl pro detail a výjimečnou nejen zvědavost, ale i pozorovací talent pro dění v životě i v přírodě.

Spisovatelka Marie Pujmanová ve svém článku **Sedmero mistrovských ctností Karla Čapka** (7) uvádí: 1. *Zvědavost.* 2. *Spolehlivost očí.* 3. *Názornost.* 4. *Srozumitelnost.* 5. *Zdrženlivost.* 6. *Dokonalá znalost řemesla.* 7. *Obezřetnost v zacházení se čtenářem a divákem.*

Povšimněme si nyní lesnických a mysliveckých motivů, tzv. aluzií

narážek, odkazů v jeho pozoruhodných a bystrých cestopisech, které doprovázel vlastními kresbami. Tak v **Anglických listech** (1924) v kapitole Anglický park (8) českému čtenáři sděluje: „*Stromy jsou snad to nejkrásnější v Anglii. Také ovšem louky a strážníci, ale hlavně stromy, krásně plecité, staré, rozložené, volné, ctihodné a převeliké stromy...*“ Dovojuje, že sedě pod dubem křemelákem v Hampton Parku, pocítil v sobě „*povážlivou náklonnost uznávat hodnotu starých věcí, vyšší poslání starých stromů, harmonickou košatost tradice a jakousi úctu ke všemu, co je dosti silné, aby se udrželo po věky.*“

Zajímavě vypovídá o své návštěvě zoo i do Richmond Parku, kde viděl stáda ohočených jelenů, které po paměti také nakreslil.(9) Připodotkl: „*Blíží se bez okolků k lidem, dávajíce přednost vegetariánům. Ač trefit jelena je úkol dosti těžký, podařilo se mi nakreslit celé stádo.*“ V zoo pak viděl koupat se slony a pardály vyhřívat hebká břicha ve večerním slunci, nakoukl do strašlivé huby hrochovy, divil se žirafám, díval se na spícího lva, opice, orangutana, na nosorožce, který zdál se vězet v kůži, která byla šita na hovado ještě větší.. Stejně jako v knize **Výlet do Španěl** (1930) zasvěceně detailně popisuje španělské zahrady (Jardines) anebo býčí zápasy, neblaze proslulou španělskou corridu doprovázenou skicami, náčrtů brilantně zachycujícími pohyby býků i toreadorů. Poutavé jsou též popisy a výstižné kresby sadů olivovníků, fíkovníků, citroníků, palmových hájů apod. Nejvíce lesnických motivů i kreseb, skic lesů a stromů najdeme v nejrozsáhlejší Čapkově cestopisu **Cesta na sever** (1936) z Dánska, Norska a Švédska. Zde byl K. Čapek - zahradník především přitahován krásnou přírodou. Všiml si především lesů a zelených pastvin, skal a kamenů nejrůznějších tvarů, jezer a moří – moře studeného a šedého, fjordů a přístavů, rybářů a námořníků. Švédskému pralesu věnoval nejen četné zkratkovité kresby, ale i samostatnou báseň. Výstižná je pak kapitola **Švédský hvozd** (10). Podle K. Čapka „*severní les má do sebe ještě něco jiného, něco pravěkého a původního jako geologický útvar. Člověk by řekl, že jak to tu stojí a leží, vychrlila to v jednom geologickém okamžiku příroda, tak jako vychrlila žulu nebo nastlala křídou; a teď si, člověče, lámej kamínky nebo kácej dřívka!... Řekne se les; stojí na milionech pňů, ale je to jedna stěna, jedna hladina, jedna*

předlouhá zelená vlna valící se od polárního kruhu na tisíc kilometrů sem k jihu: jako by tam nahoře, na Severu! na Severu! byl bezedný tryskající pramen nesmrtelného života a řinul se dunícími peřejí lesů, vodopádů lesů, slapy a proudy lesů, rozlitými hladinami a tichými rameny lesů pořád dolů, na Jih, na Jih!..."

Vrcholem jeho zahrádkářského hobby je jeho **Zahradníkův rok** (1929), soubor 26 vtipných fejetonů, doklad encyklopedických znalostí autora. Zahradkářství a pěstitelství je pro Čapka synonymem kladu. Se zahrádkou se laskal starý lékař v Krakatitu, trávil v ní chvíle oddechu horník Adam z První party, pozemské krásy a slasti představoval hrdinovi Obyčejného života. Některé přírodní, lesnické a myslivecké motivy obsahují další díla bratří Čapků. Například divadelní hra **Ze života hmyzu** (1921), baladická novela **Stín kapradiny** (1930) Josefa Čapka či půvabné **Devatero pohádek** (1932), o nichž pojednáme příležitostně.

JOSEF ČAPEK. Kresba: Jiří Škopek

V pohnuté době nastupujícího nacismu i fašismu nejen v Německu, ale i ve Španělsku. Kde Badajoz, hlavní město stejnojmenné španělské provincie u hranic s Portugalskem, bylo dobyté povstaleckým Frankovým vojskem po dlouhodobém dělostřeleckém odstřelování 17. srpna 1936. Město bylo zpustošeno, mnoho set padlých a zabitých bylo spáleno na hranicích a půldruhého tisíce republikánských vojáků i civilistů bylo popraveno. Karel Čapek se tehdy projevil jako humanisticky smýšlející demokrat a v Lidových novinách mnohokrátě národ varoval.

V den mnichovského diktátu 30. září 1938 podpisuje K. Čapek výzvu Obce čs. spisovatelů K svědomí světa a dává za zářijové mobilizaci svůj automobil k dispozici (11). V listopadu a v prosinci 1938 bohužel vede pravicový tisk proti němu nactiutrháčnou kampaň. Posléze zklamán z mnichovského diktátu a zrady západních spojenců, prodělává od poloviny prosince chřipku, na Štědrý den 1938 propukne u něho oboustranný zápal plic. A na Narození Páně dne 25. prosince 1938 v 18.45 hodin ve svém pražském bytě umírá. Dne 26. prosince sochař Karel Dvořák snímá posmrtnou masku obličeje a pravé ruky. Rakev s ostatky je uložena v kapli krematoria v Praze-Strašnicích.. Dne 29. prosince 1938 je rakev s jeho tělesnými ostatky vystavena v chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Jeho oblíbená píseň Zelení hájové zazní na jeho pohřbu 29. prosince 1938 na Vyšehradě, kde od 10.30 hodin slouží pontifikální mši opat strahovských premonstrátů Method Jan Zavoral, když Národní muzeum i Národní divadlo odmítly pozůstalým vypravit pohřeb, který se poté stává manifestací českého národa po tragickém Mnichovu. Slavnostním průvodem je nesena rakev ke hrobu na Vyšehradě. Za spisovatele a novináře mluví nad hrobem J. Hora, za divadelní obec M. Rutte, za filosofickou fakultu Univerzity Karlovy V. Lesný, za Lidové noviny E. Bass, za osobní přátele Ferdinand Peroutka, za hornickou delegaci z Kladenska a Slánska havíř Toncar. Karlova rakev je uložena do rodinného hrobu na Vyšehradě. Náhrobek je vytvořen podle návrhu bratra Josefa Čapka a architekta Vojtěcha Kerharta (12).

Poznámky - odkazy na literaturu:

- (1) Halík Miroslav, Karel Čapek. Život a dílo v datech. K vydání připravil Jiří Opelík. 1. vyd. Praha, Academia 1983. 92 stran, 28 stran kříd. příl. – Zejména s. 64.
- (2) Halík Miroslav, Karel Čapek, 1983, s. 69.
- (3) Halík Miroslav, Karel Čapek, 1983, s. 13.
- (4) Halík Miroslav, Karel Čapek, 1983, s.70.
- (5) Forst Vladimír, Karel Čapek. [Encyklopedické heslo.] In. Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce. [Svazek, díl] I A-G. 1. vyd. Praha, Academia 1985, s. 381-386. Lit.

- (6) Klíma Ivan: Karel Čapek. 2. část. přeprac. vyd. Praha, Československý spisovatel 1965, s. 18.
- (7) Pujmanová Marie, in: Kritický měsíčník, Praha, 1939, s. 43-44.
- (8) Čapek Karel, Spisy IV. Cestopisy I.... Anglické listy... Praha, Československý spisovatel 1980, s. 66-67, 1 obr.
- (9) Čapek Karel, tamtéž s. 83, 1 obr.
- (10) Čapek Karel, Spisy V. Cestopisy II.... Cesta na sever. Praha, Československý spisovatel 1980, s. 253-254.
- (11) Halík Miroslav, Karel Čapek, 1983, s. 69.
- (12) Halík Miroslav, Karel Čapek, 1983, s. 70.

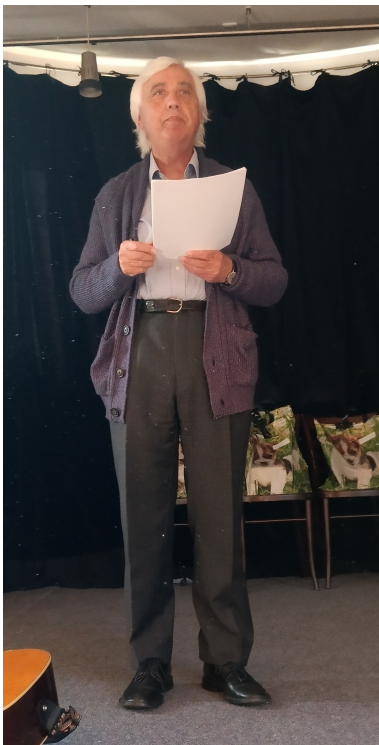
PhDr. Jiří Uhlíř, Jaroměř čtvrtek 28. září 2023.
Kresba akad. malíř Jiří Škopek.

Hrob Karla Čapka na pražském Vyšehradě (foto archiv redakce).

29. ročník Mělnického Pegasu

V sobotu 7.října 2023 se konalo vyhlášení již 29.ročníku literární soutěže Mělnický Pegas, celostátní soutěž básníků. Tradiční setkání s přáteli, tak by se dalo charakterizovat sobotní setkání poetů z různých koutů naší vlasti.

Hlavní organizátorkou soutěže je naše členka Zdenka Líbalová, která zasedla v porotě. V první části programu se vzpomínalo na letos zesnulého Jaroslava Schnercha, vzpomínku přednesl Tomáš Jirgl. Následovalo krátké autorské čtení dalšího našeho člena Michala Svobody z Prahy (viz foto).

Po přestávce, v druhé části programu Pavel Malák provázel účastníky nejen hrou na kytaru a zpěvem, ale i ukázkami oceněných prací, když společně s Alenou Krtilovou přednesl práce ze sborníčku.

Následovalo předávání cen. Do soutěže došlo 64 prací, nejméně v kategorii nejmladších autorek a autorů (kategorie A), zde byly uděleny jen dvě ceny. V dalších kategoriích získali prvenství Kristýna Petišková z Pece pod Sněžkou (kategorie B – do 30 let), Věra Vaďurová z Prahy (kategorie C

- nad 30 let). Vítězkou hlavní kategorie D (autoři, kteří již vydali sbírku) se stala brněnská básnířka Eva Kubowská.

Nechyběla tradiční burza sbírek a koblihů od místního sponzora. Následně jsme poseděli v restauraci Vinný dvůr, kde jsme s pořadatelem probrali budoucnost soutěže a zavzpomínali na ročníky a autory z minulých let. Tradiční podzimní setkání na soutoku Labe a Vltavy bylo příjemným pohlazením na duši v dnešní neklidné době. Za rok opět v Mělníku na shledanou.

Václav Franc

Martinská poetická jeseň 2023, 19. ročník

Ve dnech 8. – 10. září proběhl na Slovensku již 19. ročník setkání literárních klubů a autorů ze Slovenska, Česka a Polska – Martinská poetická jeseň 2023, pořádaná Turčanskou knihovnou v Martině a Literárním klubem Duria za finanční pomoci Fondu na podporu umění. Slavnostního programu v pátek odpoledne, představení tvorby autorů Almanachu MPJ 2023 spojené s kulturním programem, se zúčastnilo přibližně 60 účastníků. Dalšího organizovaného programu pak 40 autorů.

Nechyběla mezi nimi naše členka Libuše Matysíková. Tady je její zpráva o setkání:

Po příjezdu jsme se ubytovali, v penzionu Černá paní, v knihovně nám připravila děvčata občerstvení. V 15 hodin začal slavnostní program. Profesionálně recitované české, slovenské a polské básně propojené kulturním programem.

Představila se nám skupina „Múzy tvorivé“. Byly to dvě dámy, které nám předvedly svůj repertoár. Jednalo se o zpěv šansonů v doprovodu historického nástroje, harfy.

Jejich vystoupení dotvořilo slavnostní setkání tvorby básníků a prozaiků. Byl to jedinečný hudební zážitek.

Poté jsme se přesunuli do penzionu. Po večeři nám byla nabídnuta prezentace vydavatelských počinů. Vedl ji pan Peter Mišák a se zájmem se postupně zapojovali do debaty i autoři.

Závěr besedy? Dobrá kniha vždy najde vydavatele. Kniha jako taková se nepřežila.

Pořádný vydavatel má lektorský sbor.

Vydavatelé, kteří nedávají ISBN, nemají lektorský sbor, nejsou vydavatelé v pravém slova smyslu. Jsou to prodavači snů. (Nalepí příběh na nějakou šablonu.)

V sobotu jsme vyslechli přednášku Petera Cabadaje. Byl nám nastíněn rozsah aktivit v minulosti Matice slovenské.

Po obědě jsme si prohlédli muzeální zahradu Slovenského národního muzea a následovala prohlídka Národního hřbitova s odborným výkladem.

Pan Peter Mišák nám objasnil širokospektrální význam Matice slovenské, formování historie slovenského národa. Matice dokázala dát podmínky dobrým umělcům.

Po přednášce jsme absolvovali dílny tvůrčího psaní, které vedl Mgr. Marek Matuška. Autoři se tvůrčím způsobem se zájmem zapojili. Motivace, nápad, jiskra, pokyn, nabídka. Do ničeho se nenutit, ztišit se, zapojit se.

Po večeri vystoupil se svou divadelní károu Bohumír Procházka z Jičina a zahrál nám pohádku pod názvem: „ Vašek a Bolek aneb Legenda o svatém Václavovi!“

V neděli po snídani proběhla diskuze o práci v klubech, výměna materiálů a zápisy do kronik.

Naplnění novými dojmy jsme se rozjeli do svých domovů.

Libuše Matysíková

Účastníci pátečního slavnostního zahájení.

Libuše Matysíková vepředu druhá zprava.

Foto převzato ze stránek Turčianské knižnice v Martině
se souhlasem organizátorky akce Danky Kapustové.

Bud' me rodinou

Zářijové mezinárodní malířské plenéry

organizované polsko-českým uměleckým klubem ART-studio v Mieroszowě a Organizačním výborem Polsko-českých dnů křesťanské kultury pod heslem "Bud' me rodinou" se konaly v tomto roce hned dva. První v Krzeszówku, na dohled barokního komplexu chrámů a kláštera v Krzeszowě, a druhý v lázeňském městečku Mrzezyno u Baltického moře.

Výstava obrazů účastníků plenéru v Krzeszówku.
Věra Kopecká a její plenérové práce.

Účastníky plenéru v Krzeszówku byli Poláci, Češi a kolegyně ze Slovenska. Na plenéru v Mierzyně byli kromě předchozích i Ukrajinci. Měla jsem možnost být na obou plenérech. Cílem takovýchto plenérů je vždy jednak zachytit krásy místa, kde se plenér koná a tím se podílet na nákladech spojených s plenérem (ubytování a stravování účastníků hradí obvykle organizátor podporovaný místním zařízením, v obou případech to letos byli majitelé a správci církevních objektů, kteří poskytli zázemí), z druhé strany je cílem naplnit heslo "Bud' me rodinou - Jsme rodinou" konkrétním obsahem. Na plenérech panuje družná, přátelská atmosféra, jsou místem vzájemného

poznávání, výměny zkušeností a překážkou není ani odlišnost jazyků.

Na obou letošních plenérech jsme měli štěstí na pěkné počasí, vycházky do okolí a podél moře i na kratší výlety. Plenéry končily výstavou obrazů, v Mierzyně byla výstava spojená s oficiální vernisáží a následující den slavnostním zakončením plenéru. Při vernisáži jsem měla možnost představit v půlhodinovém bloku svou poezii v překladu do polštiny i s několika ukázkami v originále, následující den pak opět několik ukázek při zakončení plenéru a otevření výstavy místním. Při obou příležitostech jsem měla velice pozorné, vnímavé publikum a byla jsem moc ráda, že se mohu podělit o své verše a také nechat zaznít češtinu v místech, kde to není zcela běžné.

Na plenérech, jako ostatně pokaždé, vzniklo mnoho krásných obrazů a nových přátelství a setkání se starými přáteli. Moc si vážím toho, že mohu být jejich účastníkem a přála bych si, aby se takováto tvůrčí setkání konala i nadále a nejen v Polsku.

XXIV. MEZINÁRODNÍ DNY POEZIE V BROUMOVĚ

se uskutečnily ve dnech 20. - 22. října a zúčastnilo se jich 39 autorů (14 Čechů, 20 Poláků, 4 Slováci a jeden Ukrajinec).

Oficiálnímu zahájení předcházela čtvrteční beseda v devátých třídách na ZŠ Masarykova se Sergejem Šelkovým z Charkova, polským básníkem Antoni Matuszkiewiczem, který nyní žije v Martínkovicích, a s Věrou Kopeckou, a páteční beseda na Gymnáziu v Broumově, které se navíc zúčastnil polský básník Kazimierz Burnat, předseda Wroclavského oddělení Svazu polských spisovatelů. Besedy byly přijaty se zájmem jak ze strany žáků a studentů, tak od vyučujících. Přesvědčili jsme se znovu, že je třeba se i nadále setkávat s mládeží, seznamovat ji s poezií a jejím významem a také zprostředkovat mládeži setkání s žijícími autory a slovanskými jazyky.

Od 14. hodiny přijížděli účastníci a v přísálí Kreslírny mohli besedovat, vyměňovat si knížky a také pro ně bylo připraveno občerstvení.

V 17 hodin byl festival oficiálně zahájen. Po úvodním přivítání

a seznámení s programem organizátorka Dnů V. Kopecká předala slovo hlavním hostům starostovi Broumova panu Vodochodskému a předsedovi Polsko-českých dnů křesťanské kultury panu Golakovi. Oba popřáli autorům pěkné dny na Broumovsku a pan Golak pozval všechny na setkání v knihovně v Nové Rudě následující den. Po zahájení každý z přítomných autorů přečetl svou báseň v pořadí, jak byly zařazené ve sborníku s názvem Světlo a stín. Sborník o 224 stránkách byl sestaven z básní 44 básníků. V závěru večera vystoupili ti, kteří nebyli ve sborníku zastoupeni.

Po ukončení prezentace odjeli všichni autoři na letiště broumovského aeroklubu, kde po večeri pokračoval program jak je zvykem tvůrčí dílnou letos inspirovanou pohledem z okna do probouzejícího se dne a očekáváním toho, co přinese. Někteří účastníci byli ubytováni v pokojích na letišti, jiní si našli vlastní ubytování.

Účastníci Dnů poezie v Broumově. Foto z archivu V. Kopecké.

V sobotním programu představili autoři své nové knihy, všichni se společně vyfotografovali před vchodem do budovy a po obědě jsme odjeli do nedaleké Nové Rudy. V prostorách veřejné knihovny je instalována výstava věnovaná vývoji tiskařství a významu tisku

V různých obdobích. V přilehlém sálku, který slouží pro přednášky zejména žákům škol z Polska i Čech, pak účastníci festivalu prezentovali své verše. A po prezentaci nás čekalo výborné pohoštění

Po návratu na letiště a večeri nastal čas pro neoficiální přátelské rozhovory, písničky i tanec.

Za podporu festivalu děkuji jménem zúčastněných městu Broumov, Agentuře pro rozvoj Broumovska a organizačnímu výboru Polsko-českých dnů křesťanské kultury.

Velký dík patří paní Libuši Rosové, která připravila oběd a večere pro účastníky a pomohla při prezenci, Miloslavě Šilhánové, která připravovala občerstvení i Miloši Hromádkovi, který byl jejím pomocníkem, Janě Wienerové, jež se postarala o knížky, zahraničním autorům za účast na besedách a všem autorům za příspěvky do sborníku a přednes veršů.

Věřím, že většina zúčastněných má na setkání dobré vzpomínky a už připravuje básně na následující ročník.

Věra Kopecká

Další akce našich členů

* Křest knihy Jindřicha Tošnera Kdo se směje, nepláče a vernisáž výstavy obrazů Pavla Matušky - středa 13. září 2023 Kulturní dům Třebechovice.

* Poezie v Bastionu – středa 20.září 2023 v Jaroměři Josefově, mimo jiných vystoupili naši členové Radek Vohlídka a Martin Vídenský.

Vánoce v Kruhu

Na výzvu napsat čtyřverší či krátký prozaický text obsahující slova **VÁNICE, VÁNOČKA, VOŇAVKA, VÝLOHA** reagovala pětice autorek a autorů. Jejich výtvořiny představujeme.

Čtyřverší

Ladislav Vondrák

Kol kolem výloh s voňavkami
Vánice vůní, co prý není nad ní
Jak voní vánočka mé milé
To předčí všechny levou zadní

Libuše Matysíková

Voňavá vánice
rozžehne světnice
vánočky se dopékají
ve výlohách se usmívají

Dárek aneb Finanční potíže

Václav Franc

Vánici v peněženke způsobila
voňavka
dárek z výlohy pro mou ženu
Zbylo sotva na vánočku,
kapra za pětku neseženu.

Milan Sochora

Když dostanu doma vánočku
která byla ve výloze
tak venku je vánice
dostat voňavku je tradice

Jana Burčíková

Včasné varování

Vleklá vedra vypalují vinice. Vyprahlá vytrvalou výhní vidí Viola ve výloze Vánoce. Vřískot varhan víská Violiny vlasy. Vháněná vírem vánočního veselí vchází vestibulem vyzdobeným větvovím. Vánice vnucované víry vláčí Violu vůní vánoček. Všechno vůkol vře vykalkulovaným vzezřením.

Viola vstřebává vnučnutí. Vybírá voňavku. Vaškovu vůni. Vychází východem.

Vездеjší vánek vyvane výřečnost vemlouvavých vzkazů.

A viníci vítězí.

FRANTIŠEK UHER: Tajemství psaná na pergamen, sbírka poezie, 102 stran, knihu doprovází fotografie V. Kopecké, vydavatel Věra Kopecká, Broumov, srpen 2023

FRANTIŠEK UHER: Vyhasínající ohniště, nakladatelství Alfa – Omega, 2023, 36 stran

FRANTIŠEK UHER: Ponurý dům, nakladatelství Togga s.r.o., 2023, 274 stran

LIBUŠE MATYSÍKOVÁ: Náš čas, ALMANACH 2023 Literárního klubu Petra Bezruče, Frýdek Místek, 32 stran

Sborník XXIV. Dnů poezie v Broumově Světlo a stín, vydala Věra Kopecká, Broumov 2023, 284 stran,

Z autorů SVČS zastoupeni: V. Kopecká, Z. Líbalová, L. Matysíková, O. Novotná, M. Sochora, M. Svoboda, J. Wienerová

Sborník SvČS Na hraně, autoři: J. Burčíková, M. Drahoš, M. Dušek, V. Franc, K. Hájková, V. Kopecká, A. Kordíková, Z. Líbalová, J. Lukášek, L. Macháček, L. Matysíková, O. Novotná, M. Sochora, M. Svoboda, S. Šelkovy, I. Tajovská, J. Tošner, F. Uher, M. Urbanová, R. Vohlídka a J. Wienerová a jako výtvarnice a výtvarníci J. Burčíková, D. Javoříková, A. Kordíková, V. Smejkal, K. Tajovský a J. Wienerová.

Editor Věra Kopecká, 224 stran, tisk Centrum služeb Broumov s.r.o.

Sborník vyšel díky finanční podpoře a pod záštitou náměstkyně hejtmana Pardubického kraje Ing. Michaely Matouškové

Sborník Hašek s námi. Hašek ze soutěže Objevte v sobě Haška, organizátor Syndikát novinářů Vysočiny, zastoupen V. Franc, vydal Talent Pro Art s.r.o., 125 stran. Sborník vyšel i jako e-kniha.

Lež má krátké nohy, ale dlouhý péro, IV. almanach Klubů poetických sprostáků, vydalo Carpe diem 2023, 168 stran, z autorů SVČS zastoupeni: Ruda M&B Beran

MILAN DRAHOŠ: Básně a básničky, sbírka poezie, 64 stran, knihu doprovází fotografie V. Kopecké, vydavatel Věra Kopecká, Broumov, srpen 2023

MIROSLAV SKAČANI: Sedmá vražda, (PsychArt, 98 str., 2023).

František Uher: **Když ohniště vyhasíná**

Útlá sbírka veršů Františka Uhra **Vyhasínající ohniště** (Alfa-Omega, 2023) svým názvem evokuje jakési odcházení, končící děj, možná smutek. V očích nás, kteří Františka znají, je to v přímém rozporu s vnitřní, mentální energií, která z něj sálá, a člověk má oprávněný pocit, že to jeho „ohniště inspirace“ nikdy nevyhasne.

Nicméně uvedená sbírka se prezentuje atributy jako je návrat do krajiny dětství /Blízká krajina, Dědictví/, existenciálními motivy /Dlouhé bloudění/ a milostnou touhou, která vzdoruje času a věku /Citrónová harfa/. Verše /A žena/která rozepíná/ obzor/ jsou toho důkazem. Citlivost na prvky ženské přítomnosti nehovoří jen o tělesné touze, ale především o přesahu, který žena jako symbol představuje. Sloveso „rozepíná“ v nás budí očekávání nahoty ve smyslném slova smyslu, ale ve spojení slov „žena, která rozepíná obzor“ je najednou pohled do dálky, možná i výšky, každopádně pryč od přizemnosti momentálního okamžiku. Banální rčení „láska, která hory přenáší“ je zde povýšeno krásnou metaforou do oblasti duchovního souznění, ale především do vědomí, že žena (může) a má být pro muže směřováním za obzor sebepřesahující tendencí.

Citrónová harfa – tohle spojení mě dostalo. Je nádherné, skoro si myslím, že by to byl úžasný název pro další sbírku Františka Uhra. Že mi zní v uších bublavá harfa, to je jasné. Ale citrónová? Co měl

básník na mysli? Jasnou žlut, světlo? Nebo svěží vůni prolínající se s hudbou? Nebo trpkost jako životní pocit kolébaný brnkavou melodií? Možná ještě něco jiného...

Zmíněné existenciální motivy se v uvedené sbírce objevují často. Někdy jsou drsné a člověka zabolí /Lhostejno odkud /lhostejno kam /lhostejno kdy /Na soutoku noci a rána /chrastící kry /Na soutoku /radosti a smutku /fregata slibných představ /odplouvá do ztracena /.

Řada básní je charakterizována hrou se slovy a jejich významy. Autor úmyslně oklešťuje verše, že jim například chybí slovesa, která si jen domýšlíme. Kolikrát sám název básně nám napoví, o čem je řeč, a teprve ve zpětném pohledu zaznamenáme, že vrstvení dvojverší je tu pro zesílení účinku jednotlivých obrazů básně, např. Inspirativní ticho: /Na vodách/po rybách / Ve skalách /po liškách / V oblacích /po ptácích /od pravěku /v člověku /.

Pokud hovořím o hře se slovy u Uhera v řadě jeho předchozích sbírek, a také samozřejmě v této, nemohu se zbavit dojmu, že mi nebylo dáno pochopit úplně vše. Že je to nad mé síly obsáhnout autorovu imaginaci, kterou vložil do úsporných vyjádření, např. v básni Klam: /Jeden s jedním jedna s jednou /jedna s jedním jeden s jednou /Jeden s jedním jedna s jednou /jedna s jednou jeden s jedním /Jeden se všemi všichni s jedním /všichni s jedním jeden se všemi /Všichni se všemi nikdo s nikým /každý sám se sebou Každý sám/.

V básni Noční město je možné nalézt krásné obrazy: svůdná půlnoc, zdánlivý učešaný klid nebo krátkovlnné lásky. Na druhou stranu ta samá báseň v pouhých dvou verších má tři přechodníky, což samo o sobě je archaické a dle mého názoru zde nemá opodstatnění.

V básni Prázdnost se autor ptá: "Kam se poděli ti nádherní lidé?"

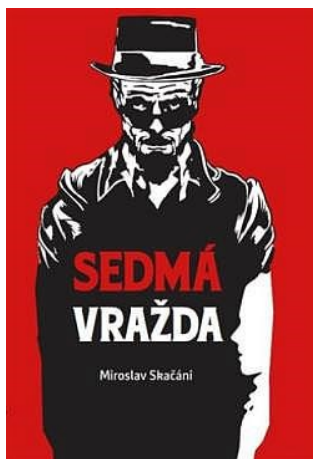
A já dodávám, ať znovu přijdou až před jeho dveře, neboť výsostný básník, kterým bezesporu František Uher je, na ně čeká.

Jana Bednářová

NENÁPADNÉ VYTÍ

Literatura jako oblast textů se společenským významem se postupně vyhranila v seskupení žánrů rozdílného charakteru, poslání a oblíbenosti. Nošením dříví do lesa by bylo konstatování, že mezi nejrozšířenější náleží literatura detektivní a kriminální. Základní motivy vězí již v období ústní slovesnosti a v literární studnici posledních století. Objevují se v literatuře historické, v kramářských písních a kalendářích, v komorním i venkovském prostředí. Ne vždy jsou naplněny základní

parametry detektivky, kriminální romány nejednou tvoří souběžnou kolej s literaturou faktu. Jedním z představitelů této oblasti je Miroslav Skačáni, který vzbudil pozornost titulem *Vražda ze závnsti* (2009). Se skutečnými událostmi pracuje Skačáni i v příběhu **SEDMÁ VRAŽDA** (PsychArt, 98 str., 2023). Do pralesa zločinnosti nahlíží psychiatr, seznámený se všemi okolnostmi sedmi vražd. Je to opětovně příběh sériového vraha. Jeho profil je hlubším náhledem do narušené psychiky, postavy kriminalistů zůstávají na okraji děje. V oblasti lidské psychiky zůstávají neprobádaná území, jaká byla na starých mapách označována latinským *hic sun leones*. Zde jsou lvi. V příběhu *Sedmá vražda* není ovšem středem pozornosti řvoucí lev, není to ani koťotí vytí nad tragickou událostí. Jsou to holá, studená, otřesná fakta. Oběti jsou vykresleny s přísnou pečlivostí, což odpovídá autorskému záměru. Skačáni se nepokouší zasazovat děj do vyhraněných kulís společenských problémů, které tentokrát zůstávají pouhými načrtnutými kulísami. Kniha však rozhodně stojí za pozornost.

František Uher

Sborník SVČS Na hraně

Již patnáctý sborník Střediska východočeských spisovatelů se jmenuje **NA HRANĚ**. Přispělo do něj 20 členů a jako host Sergej Šelkovyj. Ilustracemi přispělo šest členek a členů. Pod vedením editorky Věry Kopecké vznikl zajímavý počín prezentují tvorbu autorů z východních Čech.

Jako každý sborník přináší i tento různé pohledy básníků či prozaiků na téma hran a rozhraní. Nakonec v naší společnosti stále existují, možná ve větší míře než jsme si ochotni připustit. Různé jsou pochopitelně i tvůrčí přístupy a kvalita příspěvků.

Mně osobně se nejvíc líbí próza Marty Urbanové *Fontána u žabiček*. Z prozaiků mě dále oslovili zkušený Lubomír Macháček s povídkou *Staré dobré časy* či Iva Tajovská v příběhu *Dál než přes oceán*. Zajímavý je detektivní příběh Milana Duška *Divná noc*.

Mezi básníky mě překvapila především Zdenka Líbalová. Znáám její styl psaní dlouhá léta, ale soubor poezie nazvaný *Modlitba* je důkazem, že se autorka stále vyvíjí k lepším zítřkům. Oslovila mě Alena Kordíková básní *Úzkost*. K tomu nejlepšímu patří *Syndrom věčné bolesti* Jindřicha Tošnera. *Na hraně* Michala Svobody, *Pouť básníková* Radka Vohlídky či *Nevyhnutelné* Sergeje Šolkového v překlade Věry Kopecké.

Pochopitelně to je jen a pouze můj názor, rozhodně neberu dalším čtenářům jejich pohled a třeba i jiný výběr.

Myslím si, že tvorba ilustrátorů zdárně doplňuje sborník a spoluvytváří jej. Já osobně bych chtěl poděkovat Václavu Smejkalovi za krásnou ilustraci k mé povídce *Petrolejka*.

Poděkování patří všem, kteří se na sborníku podíleli, především editorce Věře Kopecké.

Závěrem si dovoluji malou poznámku: Proč ve sborníku chybí další autoři, kteří by nepochybně přispěli svojí tvorbou k jeho kvalitě? Na druhé straně ne všechny příspěvky jsou právě na takové úrovni, abychom se s nimi jako středisko mohli chlubit. Ale to už tak u sborníků bývá.

Čtenářům přeji příjemné chvíle „Na hraně!“

Václav Franc

Ve čtvrtek 5. října 2023 ve věku 89 let dopsal svůj dlouhý životní příběh náš dlouholetý člen pan Jan Slabý. Narodil se 10. srpna 1934 v Čáslavi.

Ve své knize ***Kluci ze skřivánku*** (vydáno v roce 2017) píše, cituji: *Přijedete-li někdy nebo vrátíte-li se na místa, kde jste prožili své dětství, i po letech to někde hluboko ve vás, ze zapadlé jiskry vykřeše plamínek, abyste se zachvěli a zahřáli tím dechem, který na vás jakoby z veliké dálky zavane. Kluci ze Skřivánku se rozběhli do všech možných stran.*

Ulice jsou opuštěné a známá místa se tváří už docela jinak. Tak nějak cize, bez účasti. Všechno je organizované, všechno probíhá podle plánu, naprosto přesně, bez jakéhokoliv ruchu.

Vynálezy, které změnily svět, změnily i lidské myšlení. Co bylo dříve vzácné, stává se samozřejmostí, a co bylo samozřejmé, vyvolává mírně řečeno úsměv. Nám tehdejšími klukům stačilo slunce v očích, dnešní kluci by je nejraději drželi v rukou. Možná že jsem příliš bojácný, ale mám strach, aby se o ně nespálili. A proto bych chtěl přát těm novým dnešním klukům, nejen ze Skřivánku, ale vůbec ze všech městských čtvrtí, co jich u nás je, aby neviděli jen moře, rakety, neony, ale především svou zem plnou černé hlíny, zelených trav a polního kvítí. Prostě to všechno, co je v životě nejdražší a nejcennější a čemu se docela prostě říká domov.

Tak Jan Slabý vzpomíná na své dětství prožité v pardubické čtvrti Skřivánek během války a po ní. Z každé stránky na nás dýchne neuvěřitelná poetičnost a upřímný, pravdivý pohled malého kluka na svět kolem sebe.

Jan Slabý byl básníkem, spisovatelem, textařem a rozhlasovým

spolupracovníkem.

Vydal řadu knihy: *Když den měl velké modré oči* (poezie v nakladatelství Havlíčkův Brod, 1962), Tamtéž v roce 1963: *O nejmenších pro nejmenší*. Dále *Aforýmy* (Agentura Media color, 2000), *Zuza – pohádkový svět* (výběr 2× CD, texty písní, 1997), *Co vlastně ti nevidomí dělají* (poezie a próza nevidomých autorů. Ministerstvo kultury, 2003) či *Pohádky skřítků Špulíčky* (Český rozhlas Hradec Králové, 4 roky v neděli, 1997–2001).

Publikoval v bulletinu KRUH.

Na Festivalu dětských pěveckých sborů obdržel v Olomouci 1976 cenu za texty. Napsal více než 100 písňových textů (Stopa, Topas a další).

V průběhu roku 2017 mu vyšla již vzpomínaná knížka *Kluci ze Skřivánku*. V roce 2019 byla knížka načtena a vysílána na pokračování v Hradeckém rozhlase.

V roce 2019 vyšla v nakladatelství Kristián Entertainment kniha *Klaun bez manéže*, což jsou beletristicky pojaté biografické vzpomínky na talentovaného malíře krajin i městských scénérií Karla Slabého Kareše, které ožívají v rozhovoru tohoto výtvarníka s bratrem Janem Slabým.

Svým tvůrčím přístupem dokázal naplnit život i přes zrakovou vadu jako nevidomý vrchovatě. Zanechal nám zajímavé literární svědectví, ke kterému se budeme rádi vracet.

Pan Jan Slabý poslední léta pobýval vzhledem ke svému zdravotnímu stavu v Domově seniorů v Chrudimi.

Poslední rozloučení se konalo 17.října 2023 v kostele sv. Jakuba Většího v Práčově.

Editorická činnost členů

Václav Smejkal vydává JMB

Newsletter

Další informace o autoru a jeho díle naleznete na domovských stránkách: www.jmb-obrazy.cz, kde najdete i všechny čísla JMB Newslettery

JMB Newsletter 73 (Září 2023)

Číslo mimo jiné obsahuje:

- S přáteli jdeme na návštěvu do Galerie Jiřího Dudychy v Litomyšli
- Výstava začínajícího malíře J. Venzary v Orlickém muzeu v Choceňi
- Velkolepá akce Litomyšlské dvorky v Litomyšli
- Vzpomínka na spisovatele a historika Josefa Havla z Ústí nad Orlicí
- Už nesmí chybět rubrika „Škvíkovník“ s aforismy spisovatele F. Uhra

JMB Newsletter 74 (Říjen 2023)

Číslo mimo jiné obsahuje:

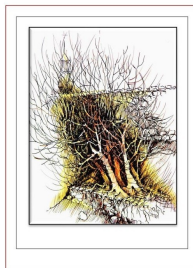
- Titulní obraz by JMB s názvem „Červené kameny I.“
- Vernisáž výstavy grafičky J. Kotschové v Městském muzeu Lanškroun
- Vernisáž výstavy "OUstecký salon 2023" v Galerii pod Radnicí, Ústí n. O.
- Vernisáž výstavy "Výtvarná Litomyšl 2023" v Galerii u Rytířů, Litomyšl

Václav Franc: Kulturní občasník regionálních autorů, **KOBRA**, 10/2023, 11/2023, 12/2023

Václav Franc: **ČAJ** pro chvíle pohody (časopis autorů Jičínska, čísla 205, 206 a 207 (viz <https://ikobra.rehec.cz/>))

VÝTVARNÉ UMĚNÍ-VÝSTAVY-AUKCE-ZPRÁVY-NOVINKY-BETKÁNÍ
Art - Vernisages - Exhibitions - Auctions - News - Meetings - Literature
malíře, grafika a ilustrátora Ing. Václava Smejkal (JMB), Lanškroun

Illustrace Flapscotte I.
Illustration of Flapscotte I.

317

Informace členům

Na výroční schůzi v dubnu jsme si odsouhlasili, že v roce 2024 vydáme sborník ke 100.výročí narození náchodského rodáka Josefa Škvoreckého.

Připomínám podmínky:

Sborník 2024 – editor Franc, Téma a název: **Vzkázání Dannymu!**

Využít 100.výročí narození Josefa Škvoreckého.

Příspěvky mohou být volně inspirované tvorbou nebo životem Josefa Škvoreckého. Nejde o žádné životopisné příspěvky, ale umělecké ztvárnění.

Uzávěrka je 15. února 2024.

Posílejte Francovi na email: Franczub@seznam.cz .

Prosím, posílejte v konečné verzi!

Rozsah příspěvků: Poezie (3-5 normostran – 1800 znaků na stránku). Próza maximálně 10 normostran.

K příspěvku připojit medailonek autora ne delší než 10 řádků (editor může zkrátit).

Na Vaše příspěvky se těší
Václav Franc

Jubilea našich členů v I. pololetí 2024

Jonáš Jaroslav 11. února

Tajovská Iva 27. února

Urbanová Marta 28. února

Báča Milan 7. dubna

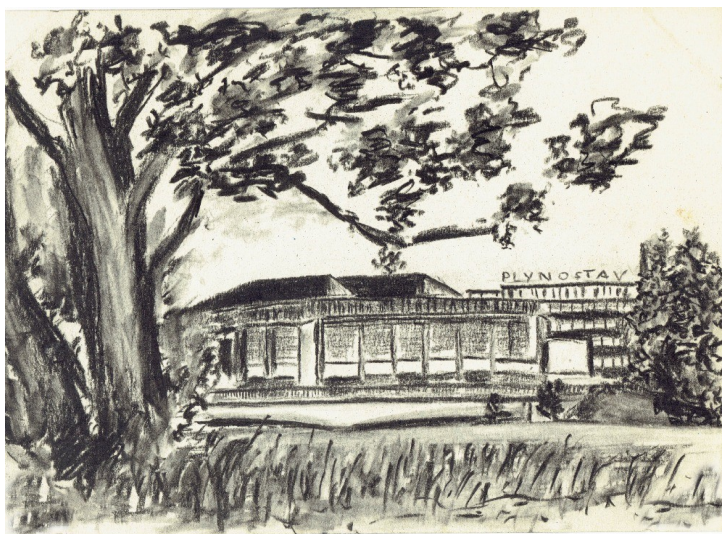
Kouba Josef 23. května

Ilustrátor čísla 74 Karel Tajovský

Děti a muchomůrky u pardubické univerzity, olej, 45 x 60 cm.

Zimní stadión v Pardubicích, uhel.

Láska

/písňový text/

Je sama, jako ty,
na růžovo lakuje si nehty,
o tobě všechno ví,
do větru nikdy nemluví.

Co nechce vědět -
že vypadá to bledě,
má tě pod kůží,
každému něco dluží.

Bojí se, že přijde zkrátka,
nemá zadní vrátka,
vždycky mluví ze srdce,
svázala ti ruce.

Obejmi ji, jestli se dá,
všude samá voda,
zemře-li jedna z vás,
zůstane jako obraz.

Ref.:
Začarovala, začarovala tě,
začarovala, začarovala tě.

Jednou ses mě zeptala

/písňový text/

Jednou ses mě zeptala,
kde je Bůh,
jestli nahoře nebo dole
nebo jenom vzduch?

Co ti můžu říct,
neznám odpověď.
Vím jen, že mě zná
desítky let.

Jednou ses mě zeptala,
jestli mi dal tebe?
Proč se nedá poznat,
když seš moje nebe?

Už dříve ses ptala,
jak to bude s námi,
když upustím tvou dlaň
a Bůh zvedne ji?

Ref.:
Láska, co se ptá,
proč je ti někdy tma?
Lásce – kdo odpoví?
Můj hlas tvými slovy.

Mám

Hlavu v oblacích
a na jazyku tebe.
Chutnáš po vinicích,
máš mě, já kus nebe.

Pod mokrým trikem
až na kůži nahá.
Seš vratká, vratká
rovnováha.

Spolu klesat,
bude to bezhlavý pád.
Karta se otočí,
možná, snad...

Karlův most

Tady se scházíme,
pěšáci doby,
pod chodidly most.

Karlovo jeviště,
hrací skříně jazyků,
stín kamene a soch.

Mícháme elixír,
láska v něm není,
saháme po klíče
zavřených dveří.

Co když se otevrou
jak paví chvost,
slunce nad Strahovem
věští nám budoucnost.

Příspěvky do Kruhu 75 zasílejte do 15.2.2024 na adresu:

Věra Kopecká, Křinice 8, 550 01 Broumov (poezie)

e-mail: kopecka.vera@volny.cz

Jana Burčíková, Nové Město nad Metují, Dukelská 484,
549 01, (publicistika, próza),

e-mail: janinamater@seznam.cz

Kateřina Hájková, Písečník 1579, 562 01 Ústí nad Orlicí

e-mail: katerina.hajkova.229@seznam.cz

Milan Dušek – 564 01 Helvíkovice 104

e-mail: spisovatel@milandusek.cz

Václav Franc, K Hájku 1724, 50901 Nová Paka (próza)

e-mail: Franczub@seznam.cz

Rudolf Beran, Brněnská 761, 569 43 Jevíčko (publicistika)

e-mail: bufallo@seznam.cz

Zveřejněné práce nejsou upravovány bez dohody s autorem.

Elektronickou verzi časopisu

lze stáhnout na našich stránkách:

<http://www.spisovatelevc.cz/>

